

1 srijeda, 20.09 2006.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženik je ušao u sudnicu]
4 [Svjedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.01h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
7 Međunarodni krivični Sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
8 Izvolite sjesti.
9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro jutro, gospodine. Želim da
10 Vas podsjetim da ste još uvijek vezani da govorite istinu, cijelu istinu,
11 ništa drugo osim istine, kao što ste i rekli kada ste dali svečanu izjavu na
12 početku svog svjedočenja. Je li to u redu?
13 SVJEDOK: U redu.
14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Black, Vi ste završili
15 unakrsno ispitivanje?
16 G. BLACK: [simultani prijevod] Da, to je tačno, časni Sude.
17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Gospodine Milovančeviću,
18 imate li dodatnih pitanja?
19 SVJEDOK: MILAN DRAGIŠIĆ [nastavak]
20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, oprostite.
21 G. PEROVIĆ: Imam samo par pitanja, hvala, časni Sude.
22 Dodatno ispituje g. Perović:
23 P: Gospodine Dragišiću, tokom jučena...jučerašnjeg unakrsnog
24 ispitivanja bilo Vam je postavljeno jedno pitanje u vezi blokade kasarni
25 Jugoslovenske narodne armije od strane hrvatskih paravojskih snaga,
26 sećate li se toga?
27
28
29
30

- 1 O: Da.
- 2 P: Recite mi, kada je došlo do blokade kasarni i objekata
3 Jugoslovenske narodne armije? U kom periodu, da li se sećate?
- 4 O: Došlo je u periodu ljeta 1991., proljeća-ljeta 1991.godine, dakle,
5 negdje od... od aprila 1991.godine pa dalje, dok nije došlo do dogovora o
6 izvlačenju kasarni.
- 7 P: U to vreme - dakle, leto 1991. - postoji li država Hrvatska, kao
8 međunarodno priznati subjekt?
- 9 O: Ne postoji do... čak ni ona nije bila zatražila jednostrano
10 otcjepljenje do 25.juna 1991.godine.
- 11 P: Ima li ta Hrvatska regularne oružane snage?
- 12 O: Nema, ona je imala samo paravojne oružane snage, Zbor narodne
13 garde i mobilisala je redarstvenike, itd.
- 14 P: U to vreme, na tom prostoru, koja je jedina međunarodno priznata
15 država?
- 16 O: Jedina međunarodno priznata država je SFRJ. Socijalistička
17 Federativna Republika Jugoslavija.
- 18 P: Da li ona ima svoje regularne oružane snage?
- 19 O: Ima, to je Jugoslavenska narodna armija i Teritorijalna odbrana.
- 20 P: Hvala. Tokom unakrsnog ispitivanja, takođe, bilo Vam je
21 postavljeno i pitanje u vezi genocida, odnosno, sećate li se da Vas je
22 tužilac upitao da li su h... zvaničnici, visoki zvaničnici HDZ-a u
23 predizornoj kampanji 1990.godine - prilikom prvih višestranačkih izbora -
24
25
26
27
28
29
30

1 koristili izraz genocid? Da li su pretili genocidom srpskom narodu, sećate
2 li se toga?

3 O: Sećam se.

4 P: I s tim u vezi imam pitanje. Imate li saznanje da je neko,
5 predstavljajući svoj politički program, bilo kad, bilo gde, javno obznanio
6 nameru da izvrši genocid nad nekim narodom? Da li Vam je poznat takav
7 slučaj?

8 O: Nije.

9 P: Hvala. Ja nemam više pitanja za Vas, gospodine Dragišiću,
10 zahvaljujem.

11 G. PEROVIĆ: Časni Sude, završio sam sa svojim dodatnim ispitivanjem.
12 Hvala.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mnogo Vam hvala, gospodine
14 Peroviću. Sudije, izvolite.

15 Ispituje Sudsko vijeće:

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Nemam pitanja.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Samo jedno kratko pitanje.
18 Na strani 11, red 1, Vi ste spomenuli pukovnika Ante Marinova, koliko mi se
19 čini, Hrvata koji je bio smijenjen kao načelnik TO-a Zajednica opština.
20 Možete li nam reći iz kojeg razloga je ta osoba smijenjena s položaja?

21 O: On je bio pukovnik JNA koji je bio opredjeljen za opstanak SFRJ i
22 oružanih snaga, kao pripadnik oružanih snaga kojima je on dao zakletvu.

23 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mora da slabo shvatam, zato što
24 još uvijek nisam shvatila razlog. Mislim da ste mi dali okolnosti umjesto pravog
25 razloga, a ja bih Vas zamolila da mi pomognete i to malo dalje razjasnite.

26

27

28

29

30

1 O: On nije želio da učestvuje u...u stvaranju hrvatske paravojske koju
2 su raznim trikovima kroz Teritorijalnu os...obranu nova vlast u Hrvatskoj
3 pokušavala da stvori.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam mnogo, sada
5 razumijem. Nemam više pitanja. Hvala.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, sutkinjo.
7 Gospodine Dragišiću, Vi ste bili komandant Teritorijalne odbrane u
8 Kninu u vrijeme kada su postavljene barikade. Jesam li u pravu?

9 O: Da.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi ste izjavili da su barikade
11 podignute zbog toga što je Hrvatska vojska dolazila da napadne ljude u
12 Kninu. Jesam li u pravu?

13 O: Ne, nije dolazila -

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koji je bio razlog?

15 O: Nije dolazila Hrvatska vojska, jer Hrvatska nije mogla imati
16 vojsku, ona je bila u sastavu Socijalističke Federativne Republike
17 Jugoslavije, nego je /sic/ dolazile hrvatske specijalne jedinice policije.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Specijalne jedinice policije su
19 dolazile, dakle, da Vas napadnu, a to je bio razlog?

20 O: Da.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi ste rekli da su potom podignute
22 barikade od strane SDS-a i lokalnih zajednica.

23 O: Da.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Takođe ste rekli da su te barikade
25 bile protuzakonite.

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A zbog čega bi tako nešto bilo
3 dopušteno? Zašto Teritorijalna obrana - čiji ste Vi bili komandant - nije
4 postavila barikade? Zašto ste dopustili ljudima da prekrše zakon i da
5 postave barikade?

6 O: Teritorijalnu obranu nisam ja, ni bilo ko, mogao da mobilišem osim
7 Generelštaba, odnosno, Predsjedništva Socijalističke Federativne Republike
8 Jugoslavije. Jer, to je, to je rezervna... to je rezerva i ona nije
9 mobilisana, to nije stalni sastav. Teritorijalna odbrana, to su sve bili
10 rezervisti koji su imali svoje druge poslove u op... uuu...u drugim... u radnim
11 organizacijama i kod kuće.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ko su bili rezervisti? Da li
13 kažete da je Teritorijalna odbrana, čiji ste Vi bili komandant, rezervna
14 snaga? Nisam shvatio ko su to rezervisti ovdje.

15 O: Teritorijalna odbrana je potpuno rezervne snage, to su civili koji
16 na znak mobilizacije oblače uniformu i popunjavaju jedinice.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To razumijem. Ali, zar nije više u
18 skladu sa zakonom da se njih pozove i mobiliše, umjesto da neke
19 neorganizovane političke stranke - SDS, kao što kažete - i lokalne zajednice
20 budu oni koji postavljaju barikade?

21 O: To bi bilo u normalnim uslovima, ali je to bilo... bio nenormalan
22 usl...uslovi, jer je isto nezakonito hrvatska policija pokušala sa
23 helikopterima, suzavcem... borbenim oklopnim vozilima da napadne građane koji
24 su se u... koji su se već plašili od mogućnosti napada i... ooo... napada od

25

26

27

28

29

30

1 strane hrvatskih paravojskih snaga koje su tada stvarane mimo zakona.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nisam sasvim siguran da shvatam
3 ono o čemu ste govorili. A šta bi bile normalne okolnosti pod kojima bi TO
4 bila mobilisana? Ja pretpostavljam da se TO mobiliše kada prijeti napad, da
5 l' nije tako?

6 O: Da, ali -

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Naravno, to je normalna situacija
8 pod kojom bi TO bila mobilisana. A šta je toliko abnormalno o ovoj
9 situaciji, tu prijeti napad, pa zašto onda nije mobilisana TO?

10 O: Nenormalno je, ovaj, to je bila situ... ne može svak' ko se sjeti...
11 recimo, ja nisam ovlašten. Ja sam ovlašten kad se izvrši mobilizacija da
12 komandujem tim jedinicama, a nisam ovlašten da ja nared...naredim
13 mobilizaciju, nego je samo bilo ovlašteno Predsjedništvo Jugoslavije i
14 Generalštab Jugoslavije. Niko drugi nije bio nadležan da mobiliše te
15 jedinice.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znači, sve dok Predsjedništvo ne
17 mobiliše TO, vi tamo sjedite i čekate da vas bilo kakva strana sila napadne,
18 i ništa ne radite u pogledu toga?

19 O: Ja... ja tražim od pretpostavljenog štaba - a to je bio od pukovnika
20 Ante Marinov - ja njega izvještavam o situaciji i tražim da o... upoznam ga sa
21 situacijom i on naređuje, on traži od svojih pretpostavljenih i ovih do
22 Predsjedništva.

23 Ja ne smem sâm da izvršim mobilizaciju u bilo kojem slučaju. Tako je
24 bilo po zakonu.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja nisam ni sugerisao da biste
26 trebali tako da uradite, ja samo pokušavam da utvrdim zbog čega Vaši nadređeni,

27

28

29

30

1 koji su trebali da daju takvo naređenje, zašto nisu donijeli takvo
2 naređenje. Zašto su dopustili da se dogodi takva protuzakonita stvar, tj.
3 barikade protuzakonito postavljene od pripadnika lokalne zajednice, umjesto
4 da se to radi na formalni način?

5 O: Sve je poteklo od toga što je hrvatska nova vlast ha... stranka
6 Hrvatska demokratska zajednica jednostrano, mimo ustava i mimo zakona,
7 želela da se otcijepi od Jugoslavije. A, ljudi iz Krajine -

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, žao mi je. Ne
9 odgovarate na pitanje koje sam postavio. Nije bitno šta je motivisalo
10 hrvatsku stranu da započne napad. Činjenica je da se napad pripremao - prema
11 Vama - protiv vaše zajednice i vaša zajednica treba da se brani. To je mogao
12 da bude bilo ko. Mogla je da bude Mađarska, Italija, ko vas je napadao. Nije
13 morao da bude to neko ko to radi kršeći zakon. Činjenica je bila da neko
14 fizički Vas napada, a Vi samo sjedite tamo i kažete "U redu, tako je to." I
15 da će Vas stanovništvo, zajednica braniti.

16 To meni zvuči malo bizarno, zar ne?

17 O: Mi nismo smjeli ništa da poduzmemo, a Predsedništvo SFRJ i
18 Generalštab nisu poduzimali također ništa i zato su građani sami, odnosno,
19 Srpska demokratska stranka u Kninu je organizovala, ovaj, postavljanje
20 barikada, zaprečavanje putova, zapravo.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Moje je pitanje precizno bilo:
22 Zašto vlasti nisu poduzimale nikakve korake? To je ono što pitam. Zašto su
23 one dopustile da građanstvo krši zakon?

24
25
26
27
28
29
30

1 O: Zato što je Predsedništvo SFRJ sačinjavalo devet ljudi i oni nisu
2 mogli da donesu odluku. Pola ih je bilo za, pola protiv i tako da nije mogla
3 da bude donesena ta odluka. Došlo je do blokade u Predsedništvu.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A gdje je došlo do te blokade,
5 možete li nam navesti na kojem sastanku se dogodila ta blokada?

6 O: Na sastancima koji su se održavali - sjednice Predsjedništva u
7 Beogradu - su bili predstavnici iz svake republike i pokrajine i, ovaj,
8 predstavnici eee... Slovenije, Hrvatske, Bosne, Makedonije su sprečavali
9 mobilizaciju. A predstavnici Srbije, Crne Gore, Vojvodine i Kosova su
10 tražili mobilizaciju, pa je bilo pola-pola i ne može ništa da se odluči. A
11 moralo se odlučiti većinom.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A kako je onda JNA počela da se
13 uključuje u taj rat, bez mobilizacije ovakve vrste?

14 O: Predstavnici ovih republika koje sam naveo, dakle Slovenije,
15 Hrvatske, Bosne i Makedonije, su povukli se iz rada Predsjedništva i ostalo
16 je tzv. 'krunje Predsjedništvo' koje je sada donosilo odluke većinom.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A kada su se oni povukli, kojeg
18 datuma?

19 O: Oni su se povukli negde u jesen, u jesen 1991.godine, i tadašnji
20 predsednik -

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, u jesen 1991.?

22 O: Da.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A barikade su postavljene 1990.,
24 prije nego što su se povukli?

25
26
27
28
29
30

1 O: Tako je.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A JNA je bila uključena u ovaj rat
3 1990.?

4 O: Ne.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A kako je onda JNA došla između
6 vas? Zar nije bilo tako da je JNA već 1990. formirala tampon zone između
7 zaraćenih strana? Nije li bilo tako, ili sam pogrešno čuo?

8 O: JNA -

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Jesam li pogrešno čuo?

10 O: Jeste; 1990.godine JNA uopšte nije učestvovala na nikakav način u
11 postavljanju tampon zona. JNA je jedino tražila da se razoružaju sve
12 paravojne jedinice i kod... i...i kod Srba i kod Hrvata.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A kako je napravila zahtjev te
14 vrste ako Predsjedništvo nije moglo da postigne sporazum, ako je postojala
15 blokada Predsjedništva?

16 O: Oni su se složili, oni su se složili da se... da se izvrši
17 razoružavanje, to su se dogovorili, ali se nisu mogli dogovoriti oko
18 mobilizacije.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A kojeg su se datuma složili o
20 tome?

21 O: Ne sećam se tačno datuma, bilo je donesena odluka negdje u januaru
22 1991.godine da svi vrata oružje i dolazilo... i došlo je do vraćanja
23 naoružanja u Kninu, jednog broja naoružanja je bilo vraćeno. Jer, JNA je
24 pretila da će ona vršiti pretese i oduzimati naoružanje.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kojeg je dana došlo do te blokade
26 rada Predsjedništva? I kada JNA, odnosno Predsjedništvo, nisu mogli da
27 odluče da se postave barikade zbog takve blokade? Kada je to bilo?

28

29

30

1 Vi ste rekli "ranije" ali niste... Vi ste rekli da "ranije" JNA nije mogla
2 ništa da uradi zato što je postojala ta blokada. Pa, kada je došlo do te
3 blokade?

4 O: Predsednik Predsedništva se svake godine birao po jednog od
5 članova /sic/. Došlo je na red da bude postavljen predsednik Predsedništva
6 predstavnik Hrvatske. Pošto ovi, deo Predsedništva nije hteo da glasa za
7 njega, on nije bio postavljen negdje u periodu u -

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, ali mi ne odgovarate na
9 pitanje. Mene ne zanima ko je trebalo da bude predsjednik Predsjedništva. Ja
10 kažem sljedeće: 18. jula 1990., kada su barikade postavljene, Vi kažete da
11 niste mogli da mobilišete JNA zato što je postojala blokada u
12 Predsjedništvu. A ja pitam: Gdje i kada je ta sjednica održana toga dana,
13 bez obzira ko je bio u Predsjedništvu?

14 O: Sjednice su održavane mjesecima i... one su mjesecima održavane,
15 članovi Predsjedništva su putovali po... iz jedne republike u drugu, a nisu
16 ništa mogli da se dogovore, recimo u maju, junu, julu, avgustu 1991.godine

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine, ja Vam postavljam samo
18 jedno pitanje. Kojega dana je ovo pitanje bilo na dnevnom radu
19 Predsjedništva i kada Predsjedništvo nije moglo da donese odluku zbog
20 blokade? Kada su oni odlučivali o tome da bi trebalo da se pošalje JNA da
21 postavi barikade u Knin zato što su hrvatski specijalci dolazili da napadnu,
22 i kada nisu mogli da postignu sporazum pa su zbog toga stanovnici morali da
23 postavljaju barikade? Ja samo želim da nam kažete kada je ta tema bila na
24 diskusiji i kada je došlo do blokade po tom pitanju.

25
26
27
28
29
30

1 O: To je bilo - ne sećam se tačno datuma - ali bilo je negdje u junu
2 mjesecu, i dalje nisu mogli da se dogovore. Juna 1991.godine.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Juna 1991.? Ali, barikade su bile
4 u julu 1990.?

5 O: Po tom pitanju nisu mogli nikako da se dogovore.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, kojeg datuma su diskutovali o
7 tom pitanju? Da li su ikada o njemu diskutovali?

8 O: O tome su se svakodnevno održavale sednice Predsedništva, ali je -
9 kao što sam rekao - došlo do blokade rada i oni nisu mogli da se dogovore
10 dok...dok nisu deo Predsedništva napustili, 1991.godine napustili
11 Predsedništvo, i otišli iz Beograda u svoje republike.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A zbog čega je situacija takva da
13 kada civili krše zakon ne budu uhapšeni?

14 O: To je, to je došlo do toga, kažem zbog blokade jer je... jer je
15 svjesno... Hrvatska i Slovenija krstila...kršile Ustav i tražile su otcjepljenje
16 koje nije bilo po Ustavu. One su mogle da traže otcjepljenje po Ustavu, ali
17 one su tražile nasilnim pi...putem odvajanje od SFRJ.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine! Gospodine Dragišić,
19 jeste li razumjeli moje pitanje?

20 O: Razumeo sam, razumeo sam.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, ako jeste, onda bih Vas
22 zamolio da odgovorite na njega.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: A... o... možda sam zaboravio, z... nisam ga shvatio, molim Vas,
2 ponovite.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, moje je pitanje: Kada su
4 SDS i pripadnici stanovništva kršili zakon, zašto ih nije uhapsila kninska
5 policija? Zbog čega nisu uhapšeni? Vi ste nam rekli da je postavljanje
6 barikada bilo protuzakonito, zbog čega onda nisu bili uhapšeni?

7 O: Protivzakonito je bilo isto i, ovaj, napad specijalaca na
8 stanovništvo i to je bilo sve... to je bilo, recimo... 50%, 50% stanovništva u
9 tom učestvovalo.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Još jedanput, drugi put, jeste li
11 shvatili moje pitanje?

12 O: Jesam, shvatio sam pitanje, ali to je bilo -

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vas ne pitam, ne tražim od vas
14 da opravdavate zbog čega su SDS i stanovnici uradili ono što jesu. Ja Vas
15 pitam zašto agencije koje sprovode zakon njih nisu uhapsile kad su kršili
16 zakon?

17 O: Ne može 50 ili 100 ljudi uhapsiti 10.000 ili 20.000 ljudi, jer
18 policajaca je bilo možda između 50 i 100, a bilo možda 20.000 do 30.000
19 ljudi koji su izašli... koji su izašli na ulice, koji su izašli u mesne
20 zajednice, koji su preko radija slušaju da je proglašeno ratno stanje,
21 očekuju napad onda i, ovaj, policija ta ista očekuje napad. I to ne bi bilo
22 normalno da, ovaj, kaže -

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovde smo čuli iskaze drugih
24 svjedoka o tome, pa bih ja hteo od Vas da čujem da nam ili potvrdite ili
25 poreknete da, kada su ti ljudi postavljali barikade, policija je onda
26 preuzela kontrolu i pomagala im. Znači, postojao je red, postojala je

27
28
29
30

1 kontrola nad barikadama. Da li je to tačno?

2 O: To je poslije, poslije ovoga 17., sledećih dana policija nije
3 skaj...skidala barikade i to je tačno.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vas nisam pitao kada se
5 desilo, već da li se to desilo. Da li je taj iskaz bio tačan?

6 O: Da.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Policija se povezala sa tim
8 jednim nezakonitim činom, zašto je to uradila? Ako kažete da policija nije
9 mogla da zaustavi 20.000 ljudi, pa zašto se onda policija pridružila njima i
10 povezala se sa tim jednim nezakonitim činom, umesto da se ogradi od toga?

11 O: Policija se povezala, jer ona je isto bila deo naroda, isto je
12 bila, ovaj, deo tih građana. A u tom smislu kako tumačite nezakonito,
13 policija je poštivala zakon SFRJ. Zakon Socijalističke Federativne Republike
14 Jugoslavije koja je tada bila jedina tu, a nije mogla poštivati zakon države
15 koja nije ni postojala.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da Vas tu zaustavim. Ako kažete
17 da je to moje tumačenje nezakonitog, to nije moje tumačenje. Vi ste mi na
18 početku rekli - kada sam Vam postavio pitanje - rekli da je to bio nezakonit
19 čin. Dakle, Vi kažete "to je bilo nezakonito" i ja sad samo prihvatam ono
20 što mi Vi kažete, u redu? Dakle, ja nisam dao vlastito tumačenje događaja
21 već samo postavljam pitanja, u redu? Da li sam u pravu kada to kažem?

22 O: Da.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Sada, kada Vi kažete da je to bio
2 nezakonit čin, zašto se policija povezala sa njima, sa tim jednim
3 nezakonitim činom? To je moje pitanje.

4 O: Pošto, pošto nije mogla drukčije da postupi, odnosno, ona je bila
5 ugrožena isto kao što sam... kao što bio i narod i svi ostali smo bili
6 ugroženi i to je bio jedini način tada - pošto nije moglo da se izvrši
7 mobilizacija oružanih snaga - jedini način je bio taj da se zaštititi, da
8 spreči se, ovaj, da... dolazak do sukoba.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li znate kakav je bio stav
10 gospodina Martića prema tim barikadama?

11 O: Mislím da je i gospodin Martić imao isti taj stav, da je smatrao
12 da to jedini način da zaštititi ne... da zaštititi, ovaj... narod i policiju od
13 sukoba sa hrvatskim specijalcima.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Gospodine Perović, da li
15 imate nekih pitanja?

16 G. PEROVIĆ: Da, časni Sude, vrlo kratko.

17 Dalje dodatno ispituje g. Perović:

18 P: Gospodine Dragišiću, da li ste Vi, kao komandant Teritorijalne
19 odbrane Knin, imali zakonsko ovlašćenje da naredite mobilizaciju ljudstva sa
20 vašeg područja?

21 O: Ne.

22 P: Ko je to mogao da učini, odnosno, po čijem naređenju se moglo
23 tako nešto učiniti?

24 O: Po naređenju Predsedništva SFRJ ili Generalštaba oružanih snaga.

25 P: Kada prvi put Jugoslovenska narodna armija interveniše ili, kako
26 ste Vi rekli, čini tampon zonu, sećate li se u kom periodu je to bilo?

27

28

29

30

1 O: Mislim da je to bilo u jesen 1990.godine, odnosno, bilo je još
2 kasnije, bilo je još kasnije. To je bilo u... to je bilo u proleće
3 1991.godine. Prvi put je to bi... zapravo, sjetio sam se, prvi put je ona,
4 ovaj, postal...postavila tampon zonu na Plitivicama kad je došlo do sukoba ove
5 milicije Krajine i hrvatske milicije, a to znači poslije 31. marta
6 1991.godine.

7 P: Hvala. I u vezi pitanja časnog sudije Molotoa, zbog čega nisu
8 uhapšeni oni koji su bili na barikadama, koji su ih organizovali i bili na
9 njima...

10 O: Oni su tada -

11 P: Samo trenutak, nisam završio pitanje. Da li Vi imate saznanje, da
12 li su uhapšeni ljudi koji su ilegalno uvozili oružje iz Mađarske u Hrvatsku?

13 O: Nisu.

14 P: I još jedno pitanje s tim u vezi: Da li su pohapšeni oni koji su
15 naredili i izvršili blokadu kasarni i vojnih objekata JNA?

16 O: Nisu.

17 P: Dakle, nisu uhapšeni oni sa barikada, nisu uhapšeni ni oni koji
18 su ilegalno uvozili oružje u Hrvatsku, a nisu uhapšeni ni oni koji su
19 napadali Jugoslovensku narodnu armiju?

20 O: Tako je.

21 P: Hvala.

22 G. PEROVIĆ: Nemam više pitanja, časni Sude. Hvala.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Peroviću.

24 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, da, nakratko.

25 Dalje dodatno ispituje g. Black:

26 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]

27 P: Gospodine Dragišić, samo par pitanja.

28 Pomenuli ste sednicu Predsedništva SFRJ i kada ste rekli da je na
29 njoj došlo do blokade. To je bilo 12. marta 1991.godine, zar ne?

30

1 Da li Vam se to čini tačan datum?

2 O: Moguće je, kažem, ne znam tačno, jer su pokušaji dogovora
3 Predsedništva trajali mesecima. Mislim da je gospodin Jović u svojoj knjizi
4 vjerovatno napisao to kad je bilo.

5 P: U redu. A ako Vam kažem da je 12. marta 1991. godine datum koji
6 sam pronašao u Jovićevoj knjizi, onda biste prihvatili da je to verovatno
7 tačan datum, zar ne?

8 O: Tačno, tačno, da.

9 P: Samo da bude savršeno jasno, to je bilo veći broj meseci, dakle
10 više meseci nakon što su bile podignute barikade avgusta 1990., zar ne?

11 O: Da.

12 P: Odgovarajući na pitanje sudije Molotoa, Vi ste rekli da 1990.
13 godine JNA ni na koji nije učestvovala u uspostavljanju tampon zona. Jedino
14 što je JNA radila bilo je da je tražila da se razoružaju paravojne
15 formacije.

16 Da li Vam je poznato da, i pre barikada, Borisav Jović se obavezao
17 da će JNA štiti političke ambicije krajiških Srba?

18 O: Nije mi poznato ali, ovaj, gospodin Jović je vjerovatno
19 nap...napisao to. Jer, ja se nisam bavio politikom i to mi, ovaj, a nisam ni
20 čitao njegovu knjigu.

21 P: U redu. Vi ste rekli da - koliko je Vama bilo poznato ili koliko
22 ste verovali - JNA, avioni JNA su vratili neke hrvatske helikoptere i mislim
23 da ste rekli da je to bilo 17. avgusta 1990., zar ne?

24 O: Tako je.

25 P: Ako je to tačno, to bi svakako predstavljalo neku vrstu
26 aktivnosti JNA u vezi tog sukoba, zasebno od zahteva da se paravojne

27

28

29

30

1 formacije razoružaju, zar ne?

2 O: Ne, jer JNA je jedina bila ovlaštena da ona daje dozvole za
3 letove helikoptera, a ova... ovi su helikopteri poletili bez dozvole JNA i ona
4 je po zakonu postupila pošto ih je sprečila.

5 P: Još jedno pitanje u vezi sednica Predsedništva SFRJ. Vi ste rekli
6 da su neki članovi napustili Predsedništvo i vratili se u svoje republike.
7 Mislim da je to bilo negde marta meseca; zapravo, Jović, srpski predstavnik,
8 je bio prvi koji je napustio Predsedništvo, a onda se u nekom trenutku
9 vratio. Nije li to tačno?

10 O: Ne sećam se da napustao /sic/ Predsedništvo, jer oni su stalno
11 bili u sukobu... u blokadi. Jedni su, kažem, kao što sam malopre objasnio,
12 pola ih je bilo za jednu odluku, pola za drugu, i praktično, oni nisu mogli
13 da funkcionišu.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. Ne znam da li ste
15 zadovoljni odgovorom koji ste dobili na 17. stranici u 21. redu. Mene
16 zaista interesuje da čujem odgovarajući odgovor na to pitanje. Pitanje je
17 bilo: "I, ukoliko je to istina, onda bi to svakako predstavljalo neku vrstu
18 aktivnosti JNA u vezi tog sukoba, pored zahteva da se paravojne formacije
19 razoružaju, zar ne?" A odgovor ne odgovara tom pitanju, zapravo.

20 G. BLACK: [simultani prijevod]

21 P: Gospodine Dragišiću, čuli ste šta je rekao sudija. Da li biste
22 mogli da odgovorite na to pitanje? Dakle, to vraćanje helikoptera - rekli
23 ste da je to bilo 17. avgusta 1990. - to je predstavljalo izvestan oblik
24
25
26
27
28
29
30

1 intervencije JNA, pored onog pitanja da je JNA tražila da se paravojne
2 formacije razoružaju, zar ne?

3 O: To je bila redovna aktivnost JNA. Ona je bila nadležna da kon... da
4 daje dozvolu za letove helikoptera, a ovi letovi helikoptera, ovaj, hrvatske
5 policije nisu bili ni najavljeni, nit' su bili odobreni i ona je samo
6 postupila po tom zakonu. Tako bi postupila da bilo ko drugi... Jer, JNA jedina
7 ovlaštena, recimo, jedina oružane snage u toj državi koje su po zakonu. JNA
8 je bila ne samo srpska, ona je bila i slovenačka i hrvatska i oficiri su -
9 kao što ste vid'li, gospodin Marinov - su bili iz svih republika i svih
10 nacionalnosti.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine. Izvolite
12 nastavite, gospodine Black.

13 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

14 P: Gospodine Dragišiću, da li sam Vas ispravno razumeo da, po Vama,
15 JNA je morala da odobri svaki pojedinačni let helikoptera na celokupnoj
16 teritoriji SFRJ?

17 O: Da.

18 P: Pa, kako je to funkcionisalo, možete li nam malo objasniti kako
19 je taj sistem funkcionisao, ako Vam je poznato? Taj sistem odobravanja
20 letova.

21 O: U svakoj republici je postojala vojna... armijska vojna oblast koja
22 je imala svoju komandu i koja im... u komandi je bio, ovaj, jedan deo komande
23 zadužen za to. Svi letovi i vojske i policije su prijavljivani - vreme i,
24 ovaj, destinacija - i dobijali bi odobrenje od te komande za taj let. Tako
25 da se, pošto su... pošto su postojale po... peve... protivvazдушna odbrana
26 jedinice, da one znaju ko naleće iz kog pravca da ne bi došlo do kakve,
27 ovaj, recimo, do intervencije snaga protivvazušne odbrane.

28

29

30

1 P: U redu. I to je važno za svaki let helikoptera, bilo da se radi
2 o nekoj evakuaciji, u hitnim okolnostima, dakle, ili letovima policije;
3 dakle, o bilo kom tipu preletanja vazdušnog prostora?

4 O: Tako je.

5 P: Još jedno pitanje, a tiče se sednica Predsedništva SFRJ. Hrvatska
6 i Slovenija su i dalje učestvovala u radu Predsedništva do jeseni 1991., zar
7 ne?

8 O: Da.

9 G. BLACK: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, nemam više pitanja,
10 časni Sude.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Black. Hvala
12 gospodine, ovime je završeno Vaše svedočenje. Pretresno veće Vam se
13 zahvaljuje što ste oduzeli od svog vremena i došli da svedočite na
14 Međunarodnom sudu. Sada ste slobodni, možete ići. Puno Vam hvala.

15 SVJEDOK: Hvala.

16 [Svjedok izlazi iz sudnice]

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću -
18 oprostite, gospodine Milovančeviću, Vaš cenjeni kolega je već na nogama.

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Oprostite, časni Sude, ne bih želeo
20 da budem onaj koji gnjavi. Neki bi rekli da je to posao tužioca, ali da se
21 vratim na pitanje o kome smo juče govorili; reč je o podnesku po 92bis i
22 89(F). Ja sam shvatio da je odbrana juče rekla da će danas moći, sada ujutru,
23 da nam kaže kada će moći da podnesu podnesak u vezi prve grupe svedoka,
24
25
26
27
28
29
30

1 pa bih želeo da se to sada razreši.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, nije da gnjavite, već ste
3 zapravo moje pamćenje.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Whiting.

6 Gospodine Milovančeviću, da li biste mogli da nam kažete nešto u vezi toga?

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mi smo počeli da radimo na tim
8 podnescima. Sad imam problem, da li treba da odgovorim kolegi tužiocu za sve
9 izjave ili kada će biti prve izjave? Što se tiče prvih izjava, one bi
10 trebalo da stignu odmah nakon ove pauze koju...

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prvi svežanj izjava.

12 G. MILOVANČEVIĆ: ...odmah posle ove pauze koju sada imamo. Mi ćemo
13 imati jednu pauzu od ponedjeljka pa do, čini mi se... to je od 29. je 1'? Do
14 29. Znači, posle prvog bi trebalo da izjave budu već dostavljene.

15 Oprostite, govorio sam o pauzi, od 25. do 29. smo odsutni, nakon
16 toga bi trebalo da stignu prve izjave. Znači, da preciziram, negde oko
17 prvog.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oktobra? Gospodine Whiting, 1.
19 oktobar?

20 G. WHITING: [simultani prijevod] Prvi je nedjelja, tako da
21 pretpostavljam da je to 2. oktobar. U redu je, hvala.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, to će biti 2. oktobar, jer
23 je 1. oktobar nedjelja. Puno Vam hvala.

24 Gospodine Milovančeviću, vaš sledeći svedok?

25 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Molim vas da u sudnicu uđe
26 gospodin Plejo Stevo, sledeći svedok.

27

28

29

30

1 [Svjedok je ušao u sudnicu]

2 SVJEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, c'jelu istinu i

3 ništa osim istine.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine.

5 Izvolite sedeti.

6 Ispituje g. Milovančević:

7 G. MILOVANČEVIĆ:

8 P: Gospodine Plejo, dobro Vam jutro.

9 O: Dobro jutro.

10 P: Pre nego što počnem sa glavnim ispitivanjem, imam kratku molbu.

11 Između mojih pitanja i vaših odgovora mi jednostavno moramo praviti kraće

12 pauze da bi prevodilačka služba radila svoj posao. Dakle, molim Vas da se ne

13 preklapamo. Hvala Vam.

14 Hoćete li nam - za potrebe zapisnika - reći Vaše puno ime i prezime?

15 O: Stevo Plejo.

16 P: Gde ste i kada rođeni?

17 O: 15.06.1964. u Kninu.

18 P: Koje ste nacionalnosti i veroispovesti, gospodine Plejo?

19 O: Srbin, pravoslavne veroisp... /?veroispovesti/.

20 P: Hvala. Rekli ste, rođeni ste u Kninu. Koju ste školu i kada

21 završili, možete li nam reći?

22 O: Završio sam Mašinsku tehničku školu 1983. godine u Kninu.

23 O: Gde ste se i kada zaposlili?

24 O: U maju mesecu 1985., znači po završetku vojnog roka, u fabrici

25 šarafa u Kninu, "TVIK" poznati.

26 P: Kažete, zaposlili ste se 1984. u "TVIK-u"?

27 O: Osamdeset pete.

28 P: Oprostite, pogrešio sam. Dakle, zaposlili ste se 1985. godine u

29 fabrici u Kninu. Možete li - s obzirom da ste tamo radili i živeli - možete

30

1 li nam reći kakvi su međuljudski odnosi u to vreme bili na tome području?
2 Najsažetije što možete.

3 O: Pa, pretpostavljam da mislite na međunacionalne odnose?

4 P: Da.

5 O: Nisam zapamtio da je nekad došlo do sukoba između, niti sam čuo
6 da je došlo do sukoba na toj, nacionalnoj, osnovi. Znači, nikad nije bilo
7 problema.

8 P: Hvala. Rekli ste, nije bilo sukoba, a kako biste opisali te
9 odnose? Da li su oni bili hladni, postojala eventualno odvojenost ljudi
10 jednih i drugih, ili neki treći odgovor, ili četvrti? Možete li nam kratko
11 reći?

12 O: Nije postojala nikad...kva odvojenost, živelo se zajedno, zajedno
13 se družilo; ja konkretno sam se, znači, družio sa ljudima druge vjere, i
14 radio i nije bilo nikakvih problema. Imali smo čak prijateljske odnose.

15 P: Rekli ste: "...imali smo čak prijateljske odnose." Da li iz ovakvog
16 Vašeg odgovora se... Vas pravilno razumem da su odnosi bili normalni, ljudski,
17 prijateljski? Da se živelo mirno?

18 O: Baš tako.

19 P: Hvala Vam. Kolika je fabrika u kojoj ste Vi radili? Koliki broj
20 ljudi je bio zaposlen u njoj?

21 O: Pa, otprilike oko 3.000 ljudi.

22 P: Da li su radnici bili svi jedne nacionalnosti ili su... ili je bilo
23 drugačije?

24 O: Većina su bili srpske nacionalnosti, kao i stanovništvo, a jedan
25 broj je bio hrvatske nacionalnosti.

26 P: Malopre smo govorili o međuljudskim odnosima u gradu, u selu.
27 Kakvi su bili međuljudski odnosi na poslu? Međunacionalni odnosi?

28 O: Isto kao i ovi van fabrike. Znači, odnosi su bili idealni.

29 P: Kažete: "...odnosi su bili idealni." Bili. Da li je to prekinuto u
30 nekom trenutku?

1 O: Pa, kol'ko ja znam, nije prekinuto do... do samog kraja, znači nije prekinuto
2 nikako dok oni nisu napustili fabriku i napustili i...i...i kninsku opštinu.

3 P: Kažete: "...oni su napustili fabriku i kninsku opštinu". Ko to "oni", kada i
4 zašto, možete li nam reći?

5 O: Pa, kad kažem "oni" mislim na Hrvate. Ovaj, pa jednostavno, jedan dan nisu
6 došli na posao, nisu se pojavili, niko do... do... znači, dan pre smo zajedno radili, u pauzama
7 zajedno pili kafu, sledeći dan se nisu pojavili na posao nego su -

8 P: Oprostite, mogu li Vas prekinuti ovde?

9 O: Može.

10 P: Da li, makar približno, možete reći koliki je broj radnika hrvatske
11 nacionalnosti radio u "TVIK-u"? Kažete: "...oni nisu došli na posao". Imate li Vi predstavu o
12 tom broju ljudi?

13 O: Ja konkretno znam, u tom mom sektoru gdje sam ja radio i uglavnom znam ove
14 mlađe ljude, znači, koji su bili mojih godina, jer sam se sa njima... u pauzama smo zajedno
15 sjedili, pili kafu i tako, i tako sam znao. Od starijih, možda neke nisam ni znao koje su
16 nacionalnosti, nit' me je interesiralo. Ali, od tih mlađih koje sam znao da su hrvatske
17 nacionalnosti, radili su i... i da ne ponavljam, znači, oni su jednostavno do danas radili
18 zajedno, zajedno smo, radili su, drugi dan nisu došli na posao.

19 P: Hvala. Za te ljude koje ste Vi znali, možete li nam reći približno cifru o kom
20 se broju ljudi radi?

21 O: Pa, u tom mom sektoru, možda oko 10 ljudi.

22 P: Da li Vam je poznato, ili da li su utvrdili, zašto se nisu pojavili na poslu?

23 O: Pa, u tom momentu mi nije bilo poznato. Međutim, pošto sam ja
24 stanovao između dve opštine, znači Knina i Drniša; Drniš je bio, ovaj, u to
25 vreme pod hrvatskom - kako bi' rekao - dole su bila većini hrv... u većini mislim
26 da su bili Hrvati, u većini. I kad sam išao da sipam gorivo video sam jednog od
27 tih ljudi u...u...u uniformi policije Hrvatske, zvali su se, mislim, redarstvenici u
28 to vrijeme. Znači, pretpostavio sam da su oni jednostavno, ovaj, da su oni
29 dobili instrukciju da iziđu iz Knina, dobili su odmah zaposlenje i...i...i po...

30

1 pošto tih dana smo, znači, mi smo pratili hrvatsku televiziju, nikad nisam
2 mogao primijetiti, nikad nije rečeno da je neko nasilno otišao i po tome
3 zaključujem da su, ovaj, dobrovoljno otišli i priključili se hrvatskoj
4 policiji.

5 P: U trenutku kada ti zaposleni radnici iz "TVIK-a" hrvatske
6 nacionalnosti prekidaju radni odnos, napuštaju fabriku i prelaze u hrvatsku
7 policiju, možete li nam reći kakva je bila situacija u Hrvatskoj i u Vašoj
8 opštini i u okruženju? Opšta politička situacija?

9 O: Pa, već je bilo malo zategnuto, znači, bilo je jasno da hrvatska
10 država hoće da otcijepi se od tadašnje Jugoslavije i odnosi su postojali
11 /sic/ sve zategnutiji.

12 P: Kada dolazi do tog - kako Vi kažete - zatezanja odnosa i kako se
13 to ispoljavalo, kako se to videlo?

14 O: Pa, videlo se uglavnom, znači, putem sredstava informisanja. Kako
15 se videlo? Videlo se i... pričali su ljudi i... i bilo je evidentno da Hrvatska
16 želi da... da, ovaj, da se otcijepi od... od ostatka Jugoslavije, znači, od
17 postojeće države.

18 P: Da li je tu bilo nekih političkih manifestacija, u to vreme? Da
19 li su one imale neku ulogu?

20 O: Ne znam na ko... na šta konkretno mislite? Na -

21 P: Mislio sam na političke skupove stranaka. Da li je njih bilo u to
22 vreme? Da li oni karakterišu taj period?

23 O: Nije mi poznato.

24 P: Hvala, dovoljno je. Da li Vam nešto znači pominjanje termina
25 "barikade"?

26 O: Da.

27 P: Možete li nam reći šta Vam to znači? O čemu se radi?

28 O: Barikade su uglavnom postavljane između teritorija sa većinskim
29
30

1 hrvatskim, srpskim stanovništvom, pošto je bilo glasina i uglavnom na
2 hrvatskoj televiziji da će hrvatska policija ući... m... u...u te srpske opštine,
3 da će razoružati policiju, da će staviti neka obeležja, koja su za nas ljude
4 srpske nacionalnosti uvek bila ustaška obeležja. Znači, šahovnica, itd. I
5 ljudi su spontano, znači, stavljali barikade i, jednostavno, to je bio vid
6 odbrane od nasilja tog. Eventualnog nasilja.

7 P: Da li -

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine
9 Milovančeviću, ja nisam mogao da shvatim početak odgovora. Možda je problem
10 u prevodu, ali on kaže, rekao je: "Barikade su uglavnom postavljene između
11 teritorija gdje je bilo većinsko hrvatsko i većinsko srpsko stanovništvo."
12 Ja ne razumijem taj dio. A onda je rekao: "...zbog glasina koje se šire."
13 Pošto to dvoje nisam mogao da povežem, odnosno ovo što je rekao sad i na
14 početku, ja bih zamolio da to za mene razjasnite.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

16 P: Čuli ste pitanje časnog sudije Molotoa. Pominjali ste lokaciju
17 barikada i pominjali ste većinsku hrvatsku i srpsku teritoriju. Možete li
18 nam reći šta ste pod tim mislili?

19 O: Možda nisam ni ja dobro se izrazio. Ljudi su spontano postavljali
20 barikade. Znači, nekad to čak nije bila barikada na... između teritorija;
21 recimo, bila je, ja znam ljudi su po selima postavljali, znači, nije morala...
22 jednostavno, oni su smatrali da će bit' napadnuti i oni su postavljali
23 barikade. Znači, nije bilo pravilo da se postavlja između hrvatskih i srpskih
24 mjesta, nekad je čak bila postavljena između dva srpska mjesta, jer ljudi su
25 jednostavno, ništa nisu želeli nego da brane svoje kuće sa tim barikadama.

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] O kojoj godini ovdje govorimo?
2 O: Pa, mislim da je to kraj 1990., početak 1991.
3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Izvolite, gospodine
4 Milovančeviću, možete nastaviti.
5 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.
6 P: Postavljane su barikade, o tome ste govorili. Da li je u to vreme
7 bilo nekih oružanih sukoba kada s... u vreme kada su barikade postavljene? Da
8 li znate nešto o tome?
9 O: Nije mi poznato da je pre toga bilo oružanih sukoba.
10 P: Hvala. Da li imate saznanja o tome, ili kada ste Vi prvi put čuli
11 za neki oružani sukob na području Krajine?
12 O: Prvi put sam čuo za sukob na Plitvicama.
13 P: Možete li nam reći kada je to bilo i o čemu se radilo, da li
14 imate saznanja o tome?
15 O: Pa, mislim da je to bilo negde u martu 1991. prem...premda slabo
16 pamtim datume, tol'ko me nisu interesirali datumi kao... kao i slučajevi.
17 Mislim da je bio mart 1991., tako.
18 P: Odakle saznanje o sukobu na Plitvicama, kako ste Vi to čuli?
19 O: Pa, ja sam čuo, čulo se, ja sam... tu je bilo, na Plitvicama je
20 bilo između ostalih i mojih par prijatelja, komšija, ustvari, iz... iz, sa
21 područja odakle sam ja rodom, a koji su bili u...u...u...u policiji Krajine.
22 Znači, bili su milicioneri odranije.
23 P: Možete li nam reći do kada ste Vi ostali u fabrici vijaka u Kninu
24 - kažete, radili ste u njoj od 1985. - do kada?
25 O: Pa negde, znači, do marta 1991. godine.
26
27
28
29
30

1 P: A šta se desilo marta 1991.? Mislim na Vaš posao, radni odnos?

2 O: Znači, negde posle tih događaja, mislim možda s... možda je to bilo
3 i početak aprila, dobio sam usmeni poziv od gospodina Milana Martića da se
4 st... javim u stanicu milicije da...da, ovaj, pristupim rezervnom sastavu
5 policije, milicije Krajine, tako se zvala, SAO Krajine u to vreme.

6 P: Kažete, dobili ste usmeni poziv. Da li Vas je gospodin Martić
7 poznao ili njega /sic/?

8 O: Ja sam njega jako dobro poznao, ne jako dobro, njega sam
9 poznao kao -

10 G. WHITING: [simultani prijevod] Prigovor.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Whiting.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Možda je pitanje u prevodu, ali
13 mislim da je svjedok rekao da je dobio usmeni poziv, a ne da je usmeno
14 pozvan. A možda postoji razlika između to dvoje?

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, u
16 transkriptu stoji "sudski poziv."

17 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, hvala, zahvaljujem kolegi tužiocu na
18 intervenciji. Dakle, svedok je rekao da je dobio usmeni poziv od gospodina
19 Martića i zato je moje sledeće pitanje bilo ovako kako je bilo. Ali ćemo to
20 raščistiti.

21 P: Kada sam Vas pitao zašto ste i kako napustili radni odnos, šta
22 ste nam rekli, gospodine svedoče? Možete još jednom ponoviti?

23 O: Rekao sam da sam dobio usmeni poziv od gospodina Milana Martića
24 da pristupim rezervnom sastavu milicije SAO Krajine.

25 G. MILOVANČEVIĆ: Da li kolega tužilac eventualno ima još neku
26 intervenciju, kolega Whiting? Je l' u redu sada?

27

28

29

30

1 G. WHITING: [simultani prijevod] Nemam ništa da kažem o tome.
2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Možemo pitati njega.
3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da kažem ovo, gospodine
4 Milovančeviću. Postaje vrlo problematično zato što ste prije nego što ste
5 zatražili od svjedoka da razjasni, Vi razjasnili, tako da svjedok nije mogao
6 ništa da kaže osim onog što ste mu Vi rekli, i to je ono što ja pokušavam da
7 Vam kažem i na šta da Vas upozorim.
8 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, potpuno ste u pravu, ja sam tu učinio
9 nehотиčnu omašku. Zaista je tako kako kažete, jer...jer sam ja čuo svedoka
10 koji je na moje pitanje odgovorio onako kako je odgovorio, ali -
11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, Vi ste ga čuli, ali
12 nemojte ponavljati iza njega, već od njega zatražite da razjasni. Mi smo ti
13 koji ne razumijemo, a ovako nešto se događa suviše često, gospodine
14 Milovančeviću, i to je problem koji imam.
15 Izvolite nastaviti.
16 G. MILOVANČEVIĆ:
17 P: Gospodine Plejo, kažete radili ste u fabrici vijaka do negde
18 marta 1991.godine. Da li ste posle toga promenili radni odnos? Odnosno,
19 mesto zaposlenja?
20 O: Rekao sam da sam pozvan od gospodina Milana Martića da pristupim
21 rezervnom sastavu milicije SAO Krajine u to vreme.
22 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A jeste li pristupili?
23 O: Jesam.
24 G. MILOVANČEVIĆ:
25 P: Šta to znači kada kažete da ste pristupili u rezervni sastav? U
26 smislu postojanja radnog odnosa, da li to nešto znači?
27
28
29
30

1 O: Radni odnos je meni ostao da j... ostao u...u fabrici. Radni odnos je
2 meni ostao u fabrici, a rezervni sastav, znači, kod /sic/ su takva pravila
3 bila da si... da je čovjek mogao da bude u rezervnom sastavu milicije ili u
4 rezervnom sastavu vojske. Znači, ako je bio zdrav i sposoban, morao je da
5 bude u nekom rezervnom sastavu, samo je bilo pitanje u kom rezervnom sastavu
6 će biti, da li vojske ili policije.

7 P: Hvala. Kada ste prihvatili da uđete u rezervni sastav milicije,
8 šta se dalje desilo?

9 O: Zadužio sam opremu, naoružanje, uniformu i...i...i neko vreme sam bio
10 raspoređen, znači, na teritoriji gdje sam ja i živio, na klasičnim
11 poslovima. Znači, kontrole saobraćaja, praćenja dešavanja, itd.

12 P: Možete li nam reći kakva je tada bila uniforma koju ste Vi
13 zadužili? Kakve boje, kako je izgledala?

14 O: Plava uniforma kao i pre toga, kao što je i stalno bila uniforma
15 milicije.

16 P: Kažete zadužili ste uniformu, naoružanje i dobili ste radne
17 zadatke. Do kada ste ih obavljali kao rezervni policajac?

18 O: Pa, negde do...do... znači, to je bilo u aprilu mjesecu mo... na tim
19 poslovima, ako mislite na te poslove u tom mom kraju, negdje do blizu maja
20 mjeseca 1991. Mislim da je bio možda 15., 20. april - ne, pre - možda
21 početak aprila... ne mogu tačno datuma da se setim.

22 P: Hvala. Znači -

23 O: Ali bilo je kratko vreme, izvinjavam se.

24 P: I pre same pauze, još jedno pitanje. Šta se posle tih, kažete 20-
25 ak dana, dešava? Da li dolazi do neke promene?

26
27
28
29
30

- 1 Kažete radili ste poslove policajca, gde posle toga odlazite?
- 2 O: U... m... omladinsko naselje u Golubiću kod... jedno mjesto kod Knina.
- 3 P: Zašto tamo odlazite?
- 4 O: Pa, dobili smo poziv... dobio sam poziv iz stanice preko... putem
- 5 radio veze koju smo imali u automobilu da se javim u stanicu i komandir - ne
- 6 znam kako se zvao, ne znam ko je bio - komandir mi je rekô da...da razdužim to
- 7 vozilo i ja /sic/ ostavim gore, znači, svojim kolegama, a ja da dođem u
- 8 Golubić. Da se javim drugi dan u Golubić.
- 9 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam. Tim pitanjem ćemo se baviti posle pauze.
- 10 Časni Sude, mislim da bi bio mo... da bi bio momenat za pauzu.
- 11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.
- 12 Sada ćemo imati pauzu i nastavljamo u petnaest do jedanaest..
- 13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
- 14 ... Početak pauze u 10.15h
- 15 ... Sjednica nastavljena u 10.45h
- 16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.
- 17 Izvolite sjesti.
- 18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, možda
- 19 prije nego što nastavite, ja bih postavio jedno kratko pitanje.
- 20 Svjedoče, neposredno prije pauze naveli ste da ste otišli u Golubić,
- 21 jesam li u pravu?
- 22 SVJEDOK: Jeste.
- 23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je neko od Vas zatražio da
- 24 odete u Golubić?
- 25 SVJEDOK: Da, i to sam naveo. Jedan od komandira u policijskoj
- 26 stanici u Kninu mi je rekao da razdužim vozilo gore gdje sam bio pre toga i
- 27 da se javim u Golubić.
- 28 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je to bilo Vaše lično
- 29 vozilo ili je to bilo državno, odnosno, policijsko vozilo?
- 30

1 SVJEDOK: Policijsko, policijsko vozilo.
2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Izvolite, gospodine
3 Milovančeviću.
4 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.
5 P: Odgovarajući na moje ranije pitanje, rekli ste da ste postali
6 pripadnik rezervnog sastava milicije. Da li nam možete reći kojoj stanici
7 milicije ste pripadali, kao pripadnik rezervnog sastava?
8 O: Stanica milicije Knin.
9 P: Hvala Vam. Kada ste opisali da ste posle 20-ak dana vratili
10 službeno vozilo i otišli u omladinsko naselje Golubić, možete nam reći sa
11 kojom svrhom ste tamo otišli? Šta Vam je rečeno?
12 O: Nije mi ništa rečeno, samo mi je rečeno da se javim u Golubić.
13 P: Hvala. Kada ste otišli u Golubić, šta se tamo dešavalo?
14 O: Tomem... tamo me je dočekao jedan, 'nači, komandir, koji mi je bio
15 poslije komandir, zvao se Karina, Karina Dragan. Bio je inspektor, mislim da
16 je bio inspektor. To je bio moj komandir, on me je dočekô.
17 P: Šta ste radili u Golubiću kada ste došli, nakon dolaska?
18 O: Pa, u to vreme ništa, ništa posebno, samo smo igrali fudbal,
19 tako. Ništa posebno.
20 P: Da li je u vreme kada ste stigli u Golubić, i nakon što Vas je
21 primio taj inspektor za koga ste rekli da Vam je bio komandir, da li je
22 sprovedena neka obuka sa Vama?
23 O: U početku nije sprovedena, jedino kondiciona obuka, znači,
24 trčanje i kondiciona obuka.
25
26
27
28
29
30

1 P: Koliko je bilo ljudi tu, na toj kondicionoj obuci, i koje su
2 starosti bili?

3 O: Pa, bili su sve mlađi ljudi, znači, od možda 20 do 30 godina. Ne
4 mogu procijeniti da li ih je bilo oko 40, možda tako. Moguće da je oko 40,
5 nisam siguran u broj.

6 P: Koliko traje...traje taj period u Golubiću gde Vi kažete "kondiciona
7 obuka i igrali smo fudbal", tako ste to opisali. Koliko to traje?

8 O: Pa, nekoliko dana, možda 6-7 dana.

9 P: Šta se nakon toga dešava, da li dolazi do neke promene?

10 O: Pa, nakon toga dolazi jedan čovek na... taj moj komandir mi ga... nam
11 ga predstavio kao kapetana Dragana.

12 P: Šta je bio posao kapetana Dragana?

13 O: Taj moj komandir mi je... nam je rekao da je on sposoban čovjek, da
14 je profesionalac, da će on sa nama vršiti neku policijsku obuku. Što smo mi,
15 naravno, i prihvatili.

16 P: Hvala. Da li je ta obuka vršena sa kapetanom Draganom, odnosno,
17 da li je on sa vama sprovodio tu obuku?

18 O: Jeste.

19 P: Možete li nam reći u čemu se sastojala ta obuka? Šta ste to učili
20 u Golubiću sa kapetanom Draganom?

21 O: Pa, ja bih rekao da je to klasična policijska obuka. Znači,
22 sastojala se, recimo, u... obezbeđenje ličnosti, znači, vježbali smo
23 obezbjeđenje ličnosti, onda vježbali smo u slučaju da neko a... znači, da puca
24 neko, recimo, u tu važnu ličnost kako ga zaštititi. Pa onda upad u neke
25 prostorije ako je unutra terorista, odbrana od noža, odbrana od pištolja,
26 kondiciona obuka, spustanje /sic/ niz kanape na nekoj stijeni.

27

28

29

30

1 P: Hvala. Vi ste to nazvali policijskom obukom. Je l' se može reći
2 da je to specijalistička obuka?

3 O: Pa, ja bih rekao klasična policijska obuka, znači, u tom -

4 P: Hvala. Koliko je trajala ta obuka sa kapetanom Draganom? Sećate
5 li se toga?

6 O: Oko 20 dana.

7 P: Da li ste u toku tih 20-ak dana, ili 20 dana, dobijali naredbu da
8 idete na teren? Da li je bilo takvih situacija?

9 O: Samo u jednoj prilici.

10 P: Možete li nam reći koja je to prilika bila?

11 O: Pa, jednu noć je bilo u Kninu neka... neki ljudi su, civili,
12 pokušali da provale u lokale koje su bili vlasništvo hrvatskih firmi i mi
13 smo dobili naredbu da - bilo je negdje možda 11-12 sati, ne znam tačno,
14 noću, naveče - mi smo dobili naredbu da se brzo obučemo da idemo, ovaj, na
15 intervenciju. I, normalno, sjeli smo u vozila, došli smo u Knin pred stanicu
16 milicije.

17 Nismo nosili oružje, samo gumene palice koje smo dužili i tu nam je
18 rečeno to što sam ja sad Vama rekao, da su neki ljudi provaljivali u te
19 lokale, da smo pozvani da pomognemo da se to spreči. Međutim, redovna
20 policija, koja je već bila u stanici milicije, to već bila stavila pod
21 kontrolu. Znači, privela je te ljude koji su to pokušali da urade i mi nismo
22 imali potreba za nikakvom intervencijom.

23 P: Da li ste se nakon toga vratili ponovo u Golubić? Oprostite, da
24 li ste se /više govornika govori istovremeno/ takvu informaciju vratili u
25 Golubić?

26 O: Da, da. Da, ponovo smo se odma' vratili u Golubić.

27 P: Hvala. Dok je trajala ta obuka u Golubiću, da li ste imali neke uniforme?

28

29

30

1 O: Imali smo uniforme, plave uniforme normalne, policijs... radne ...
2 radne uniforme policije koje su... iz dva dela, znači.

3 P: Da li je na uniformama bio neki naziv, natpis?

4 O: Mislim da je na rukavu stajala "Milicija SAO Krajine."

5 P: Hvala. Uniforma je bila kakve boje, osnovne boje, sećate li se?

6 O: Plava maskirna.

7 P: Hvala. Rekli ste da je obuka sa kapetanom Draganom trajala 20
8 dana. Šta se posle toga desilo?

9 O: Posle toga su došli drugi ljudi. Ja sam procenio... mislim, nije
10 procenio, tako su mi rekli; taj deo, to je uglavnom bilo iz kninske opštine,
11 da li iz još neke ne znam, možda iz Benkovca, ne znam. A, posle su došli,
12 mislim da je bilo zamišljeno da se u okviru svake opštine na...napravi tako
13 jedna jedinica od po 20-30 ljudi i...i došli su ti ljudi iz drugih opština.

14 P: Sećate li se koliko je tih ljudi došlo?

15 O: Pa, ne mogu ta... ne mogu broja da se sjetim, ali možda još 60-70
16 ljudi. Znači, po 20 možda po opštinama, tako.

17 P: Hvala. Šta se sa Vama desilo? Vi ste završili obuku, šta se dalje
18 dešavalo? Jeste li ostali u Golubiću ili ste otišli iz Golubića?

19 O: Ostali smo u Golubiću i tu obuku koju smo mi prošli za tih 20
20 dana, znači mi smo trebali da prenesemo to znanje na...na sad sledeće. Ta... to
21 znanje koje smo mi dobili od kapetana Dragana i tog našeg komandira, mi smo
22 sad trebali da prenesemo na te ljude iz tih drugih opština, mi da budemo,
23 kao, ti komandiri i da im prenesemo to znanje.

24 P: Da li ste i Vi obavljali takav zadatak?

25 O: Da.

26

27

28

29

30

1 P: Da li se... da li grešim ako zaključim da ste, znači, Vi imali
2 ulogu instruktora na tom kursu?

3 O: Ne griješite, tačno ste rekli.

4 P: Da li ste pri tome imali neku funkciju, neki čin, neku ulogu još?

5 O: Da, dobili smo činove potporučnika, dobio sam ja, lično, i
6 nekol'ko mojih kolega.

7 P: Kada kažete da ste dobili čin potporučnika, u kojoj formaciji ste
8 Vi bili potporučnik?

9 O: U kojoj formaciji -

10 P: Oprostite, da ne pravim zabunu, da li je to bila policija,
11 vojska, Teritorijalna odbrana ili nešto treće, ili četvrto? To pitam.

12 O: Policija.

13 P: Hvala. Kao instruktor, kolikom grupom ljudi ste rukovodili,
14 odnosno, koliku grupu ljudi ste obučavali? Mislim na brojčani... brojčano.

15 O: Pa negde oko... između 30 i 40.

16 P: Da li se obuka koju ste vi sada pružali novim polaznicima
17 razlikovala od obuke koju je - po sadržaju - koju je vama davao kapetan
18 Dragan?

19 O: Ne, nije se razlikovala, niti se mogla razlikovati. Šta smo drugo
20 mogli mi da prenesemo nego ono što smo naučili?

21 P: Hvala. Da li ste u toku te obuke odlazili na teren, na izvođenje
22 obuke na terenu?

23 O: Pa jesmo, jedne prilike na...na Udbini smo imali teren i gore smo
24 vršili tu obuku. Istu tu obuku, samo šta... na drugoj lokaciji.

25 P: Kažete: "...išli smo na Udbinu gore." Možete li nam opisno
26 objasniti gde se nalazi Ud...Udbina, između kojih mesta, o čemu se radi?

27

28

29

30

1 O: Pa, Udbina se nalazi u Lici, znači, ona je od Knina negdje možda
2 tri...30-40 kilometara, jedan mala 'nako varošica, gradić, opština, šta je.

3 P: Gde ste Vi u Udbini sprovodili tu obuku na terenu? Na otvorenom
4 prostoru, zatvorenom prostoru, na to pitam.

5 O: Na otvorenom prostoru. Na periferiji Udbine, odma' tu blizu.
6 Nismo hteli u naselju gde su ljudi žive, nego malo bi izašli, m... znači,
7 možda 500-600 metara na periferiji.

8 P: Da li ste na području Udbine, na toj obuci, ostali onoliko koliko
9 ste planirali?

10 O: Ja ne znam kol'ko je planirano da ostanemo, nije mi rečeno, ali
11 smo potjerani, mislim da smo potjerani od vojske, tadašnje, sa Udbine.

12 P: Možete li nam objasniti šta to znači kada kažete: "...mislim da smo
13 poterani od tadašnje vojske"? Koje vojske i kako je do toga došlo?

14 O: Pa, to je bila još Jugoslavenska narodna armija i jedne prilike
15 oni su došli, dva oficira... m... visoka oficira vojske, jugoslovenske armije,
16 narodne armije, su došla i...i zatražili su od nas da se odma' povučemo, da
17 odemo odatle za Knin, inače će upotrebiti silu, tako su nam rekli.

18 P: Da li su vam se ti visoki oficiri JNA predstavili, odakle su
19 došli?

20 O: Predstavili se nisu, ali su rekli da su iz 5. vojne oblasti,
21 znači, to je bila zagrebačka vojna oblast, tako je bila... tako se zvala.

22 P: Hvala. Kako ste Vi reagovali na njihov zahtev da se povučete i na
23 pretnju da će u protivnom upotrebiti silu? Šta ste uradili?

24 O: Pa mi smo, znači, jedan... u sklopu te naše jedinice bio je zadužen
25 jedan momak za vezu i rekli smo mu da obavijesti štab u Kninu šta...šta se
26 dešava. On je, naravno, obavestio u Kninu ne znam koga, ali mislim u naselju

27
28
29
30

1 Golubić da je obavestio komandire.

2 P: Šta se nakon toga desilo? Kako je rešen taj problem na Udbinama?

3 O: Ja nisam video, ali mislio sam... e... čuo sam da je došao gospodin

4 Martić i...i...i mislim da je došao gospodin Milan Babić i da su bili na nekim

5 pregovorima sa tim ljudima iz tadašnje vojske i... da li taj isti dan, ili

6 drugi dan, mi smo otišli za Knin.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li su gospodin Martić i

8 gospodin Babić došli na Udbinu kako bi pregovarali sa policajcima dok ste vi

9 obavljali te vežbe?

10 O: Da.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

12 G. MILOVANČEVIĆ:

13 P: Uprkos ovih pregovora koji su vodili gospodin Martić i gospodin

14 Babić, rekli ste da ste sutrađan se vratili nazad u Knin, u Golubić. Da li

15 to znači da pregovori nisu uspjeli? Je l' dobro zaključujem?

16 O: Nisam prisustvovô pregovorima, ja pretpostavljam da nisu uspjeli

17 kad smo se mi vratili pre planiranog vremena.

18 P: Hvala.

19 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Kako bih to bolje razumeo,

20 dopustite mi, gospodine Milovančeviću, da postavim pitanje. Dakle, to su

21 bili pregovori između gospodina Martića i gospodina Babića, s jedne strane,

22 i oficira JNA sa druge strane. Da li je to tačno?

23 SVJEDOK: Da.

24 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Najpre, kada su ljudi iz JNA se

25 sreli sa vama i rekli vam: "Ne treba ovde da budete", koliko je pripadnika

26 JNA bilo tamo? Kolike je veličine bila ta grupacija?

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Tu konkretno gde smo mi imali kancelariju, došla su dva
2 oficira. Jedan je bio, mislim, u činu potpukovnika, drugi nije imao... nije
3 imao pločicu sa činom. Ali, vojska je bila vidljiva na periferiji same
4 Udbine.

5 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] U redu. I vi ste tamo imali neku
6 vrstu kancelarije, zar ne? Jer sam shvatio da ste tamo bili samo jedan dan,
7 u Udbini, a sada sam u prevodu shvatio da ste tamo imali i kancelariju, da
8 ste tamo imali neku vrstu uređa. Da li je to tačno?

9 SVJEDOK: Bili smo više dana, znači, nije samo jedan dan.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] U redu.

11 SVJEDOK: Obuka je -

12 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Vi ste tamo odveli jednu
13 grupu ili -? Da li je to bila veća grupa? Koliko je ljudi bilo, otprilike,
14 iz Golubića?

15 SVJEDOK: Pa, između 30 i 40 ljudi.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Izvolite, gospodine
17 Milovančeviću.

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] On nije odgovorio i rekao
19 koliko je ljudi iz JNA tamo bilo.

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja sam shvatio da je bilo
21 dvojica, a vojska je bila... a to mesto gde je bila vaša kancelarija, to je
22 periferija ovog sela. Na nekih, dakle, pola kilometra od sela, zar ne?

23 SVJEDOK: To je... samo mjesto je na...na jednom... na jednoj uzvišici

24

25

26

27

28

29

30

1 i nije veliko, malo je mesto i...i...i jako je vidljivo i okolo mjesta i u samom
2 mjestu. Bilo je vidljivo da...da, došla su ta dva oficira, možda i vozač koji
3 ih je dovezô, ali vojska je bila, znači, okolo samog grada, tako da se mogla
4 primetiti.

5 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] U redu. A da li je dobro
6 zapisano bilo ime tog mesta, da li je to Odbuni ili je Udbina?

7 SVJEDOK: Udbina, časni Sude.

8 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala, u transkriptu nismo to
9 imali ispravno zapisano. Da li je to hrvatsko mesto, srpsko mesto ili je
10 stanovništvo, pak, mešovito?

11 SVJEDOK: Kol'ko je meni poznato, većinsko srpsko stanovništvo.

12 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala. Izvolite nastavite,
13 gospodine Milovančeviću. Oprostite što sam Vas prekinuo.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

15 P: Govorili smo... govorili ste malopre o tome da ste završili kurs i
16 nakon toga, kao komandir preuzeli - i instruktor - jednu grupu, preuzeli ste
17 jednu grupu radi obuke. Da li je to bila jedina grupa koju ste voz...vodili
18 radi obuke?

19 O: Jeste.

20 P: Možemo li locirati taj period vremena, doba godine makar? Koja
21 godina i koji mesec, orijentaciono? Znam da je teško setiti se datuma.

22 O: To je mogao biti peti ili šesti mjesec 1991., peti mjesec možda,
23 tako, maj.

24 P: Hvala Vam. Za vreme Vašeg boravka u Golubiću, da li se sećate
25 nekog incidenta, da li je bilo incidenata?

26 O: Incidenata nije bilo. Ja sam čuo za jedan incident, nisam ga
27
28
29
30

1 video svojim očima, al' sam čuo.

2 P: Možete li nam reći šta ste to čuli?

3 O: Pa, čuo sam da je privedeno nekoliko... da je zarobljeno nekoliko
4 Hrvata i tu, kad su prolazili, da je jedan od tih komandira koji je bio tu -
5 ne znam, znači, mojih kolega, ne znam, ne znam koji - da je išamarao neke,
6 ovaj, te Hrvate zarobljene.

7 P: Da li je bilo neke reakcije na takvu pojavu? Jeste li o tom čuli
8 nešto?

9 O: Pa, poslije su mi ovi kolege prepričavali - mislim da sam ja taj
10 dan, možda sam bio kući il' u Kninu, ne znam gde sam bio - posle su mi
11 prepričavali da je kapetan Dragan pozvao gospodina Martića i...i...i da mu je
12 rekao, doslovice: "Gospodine Martiću, ako ćemo tolerisati ovakve stvari, ako
13 će ovo raditi, ovaj, onda nema svrhe," i mislim da je gospodin Martić odma'
14 poterao tog komandira, ovaj, rekao da se to ne sme dešavati.

15 P: To su Vam ispričale Vaše kolege tu, koji su bili na kursu, jesam
16 /više govornika govori istovremeno/ razumio?

17 O: Da, da, da, da.

18 P: Koliko drugo je trajao... Oprostite.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koje su to stvari za koje je
20 gospodin Martić bio upitan koliko dugo to treba da se toleriše?

21 SVJEDOK: 'Oćete ponovit', nije mi jasno pitanje?

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi ste rekli: "Mislim da sam bio
23 kod kuće, da sam išao za Knin tog dana, a kolege su mi kasnije rekly da je
24 kapetan Dragan pozvao Martića i pitao ga koliko dugo se mogu tolerisati
25 ovakve stvari? Ako se ovako nastavi, onda sve ovo nema smisla. I onda mu je
26 on rekao na kraju da se takve stvari ne smiju dešavati."

27 Koje su to stvari koje on nije bio spreman da toleriše, koje su
28 morale da se obustave?

29

30

1 SVJEDOK: Kapetan Dragan vjerovatno nije imô ingerencije da potera
2 tog čoveka i pozvao je gospodina Martića i objasnio mu - kol'ko sam ja čuo -
3 objasnio mu šta se desilo. Da je taj komandir išamarao par tih -
4 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Oprostite.
5 SVJEDOK: Mogu da nastavim?
6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, izvolite.
7 SVJEDOK: I pozvao je gospodina Martića i objasnio mu šta se desilo.
8 Gospodin Martić, normalno, nije ni on hteo da toleriše te stvari, nego je
9 poterao tog komandira, odma' isti momenat ga razdužio, rekô mu da razduži
10 opremu i poterao ga iz kampa. Tog komandira koji je to uradio.
11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Šta je bio u to vreme gospodin
12 Martić? Zašto je gospodin Martić bio u stanju da otera tu osobu? Kakvu je on
13 vlast imao?
14 SVJEDOK: Pa, ja mislim u to vreme da je gospodin Martić bio sekretar
15 SUP-a. Nisam siguran, ali mislim da je bio sekretar SUP-a u to vreme.
16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] I u tom svojstvu, da li je on
17 imao ovlašćenja nad Golubićem?
18 SVJEDOK: Pretpostavljam da jeste.
19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala. Izvolite,
20 gospodine Milovančeviću.
21 G. MILOVANČEVIĆ: Časni sudija -
22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite. Pre nego što
23 nastavite, gospodine Milovančeviću: Osim ovog slučaja, da li je bilo i
24 drugih slučajeva da su Vaše kolege zloupotrebile svoj položaj, jer čini se
25 da ste rekli da to nije bio jedini takav slučaj?
26 SVJEDOK: Ne, rekao sam da je bio samo jedan slučaj i taj sam
27 ispričao. Niste dobro razumjeli.
28 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, ali rekli ste da je gospodin
29 Dragan pitao: "Koliko dugo će se tolerisati ove stvari?"
30

1 I, čini se da su se te stvari dešavale i da su one izmicale kontroli. To je
2 osnov pitanja.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da, "Koliko dugo ćemo
4 tolerisati ovakve stvari?".

5 Dakle, Vi govorite o jednom stanju stvari koje je nastalo i kapetan
6 Dragan to nije prihvatao, nije bio zadovoljan zbog toga i želeo je da se to
7 okonča i zato je pozvao gospodina Martića i tražio da se to pitanje razreši,
8 nije li to činjenica?

9 SVJEDOK: Časni Sude, ili nije dobro prevedeno ili se ja nisam dobro
10 izrazio. Pre tog slučaja, znači, nije ni bilo nikakvih zarobljenih lica tu i
11 nije bilo nikakvih incidenata. To je bio prvi slučaj i...i...i kapetan Dragan
12 je pozvao gospodina Martića i rekô: "Da li ćemo... da li se to može
13 tolerisati?" Normalno, gospodin Martić je rekô da neće to tolerisati i
14 poterô je odma' tog komandira.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li je bilo drugih
16 slučajeva kasnije, ako je to bio prvi slučaj? Da li je bilo i drugih?

17 SVJEDOK: Nije, nije bilo drugih slučajeva.

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu, hvala. Hvala,
19 gospodine Milovančeviću.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala vama, časni Sude.

21 P: Št... Rekli ste da ste vodili drugi kurs, koliko je taj drugi kurs
22 trajao? Drugi kurs u Golubiću.

23 O: Isto oko 20-ak dana.

24 P: Za šta su obučavani polaznici kursa? Gde da budu i šta da rade?
25 Ti koje ste Vi obučavali.

26 O: Mi smo vršili potpuno identičnu obuku sa njima kao i onu koju smo mi
27 prošli. A kol'ko sam ja shvatio, bilo je... bilo je, ovaj, planirano da oni po
28 svojim opštinama, znači, u sklopu policije budu, znači, njih desetak-dvadeset,
29
30

1 da budu obučeni za iste te poslove. Znači, obezbeđenje ličnosti i uspostavljanje
2 nekih... nekog mira, znači, tih poslova koje sam malopre naveo. To što -

3 P: Hvala, dovoljno je, dovoljno je, hvala. Da li su ti polaznici drugog
4 kursa - koje ste Vi obučavali - nakon završenog kursa ostali u naselju, u
5 Omladinskom centru Golubić, ili su otišli?

6 O: Ne, oni su se vratili u svoje opštini /sic/.

7 P: Hvala.

8 O: Šta je dalje sa njima bilo, ja -

9 P: Hvala, dovoljno je. U tom centru Golubić, u Omladinskom naselju
10 Golubić, kažete, bili su pripadnici rezervnog sastava milicije i milicije. Da li
11 je bilo i drugih nekih ljudi, mimo milicije, u tom centru?

12 O: Nije bilo drugih ljudi. Ne znam na koje... na koga mislite konkretno
13 ali... formacija -

14 P: Mislio sam na, mislio sam na npr. Teritorijalnu odbranu, vojsku, JNA,
15 itd.

16 O: Ne, nije bilo u to vre...

17 P: Hvala. Da li Vam pominjanje stare kninske bolnice znači nešto?

18 O: Znači.

19 P: 'Oćete nam reći šta Vam znači?

20 O: To je prostor gdje sam ja posle tih događaja radio i posle je tu
21 formiran okružni zatvor u Kninu.

22 P: Vi ste, kažete, radili u tom prostoru. Jeste li i tada bili pripadnik
23 rezervnog sastava milicije SUP-a Knin?

24 O: Pa, samo nekih možda još desetak dana.

25 P: A da li nam možete reći kako dolazi do Vašeg angažovanja na tom poslu?

26 O: Mogu.

27 P: Molim Vas.

28 O: Pa, jedna grupa ljudi, znači tih iz Golubića, možda njih 15-20 zajedno
29 sa njihovim komandrom, poslani su da...da obezbede prostorije i da te ljude koji
30

1 su zarobljeni prebace, pošto imaju bolje uslove u tom dijelu bolnice; to je
2 deo stare bolnice, međutim jedan deo je novije pro... novijeg datuma i tu je
3 još radio jedan odjel bolnice a...a u drugom delu je bila napuštena, znači,
4 prazne prostorije i tu su -

5 P: Molim Vas, oprostite, da Vas prekinem. Dakle, Vi sad govorite o
6 staroj bolnici. Gde se nalazi ta stara bolnica, možete li opisati u kom
7 mestu i njenu lokaciju opisati?

8 O: U Kninu, u samom centru Knina.

9 P: Hvala. I šta je bio zadatak tih ljudi?

10 O: Zadatak tih ljudi je bio, znači, da te, upravo one zarobljene
11 Hrvate o kojima smo malopre pričali, da ih prebace u taj deo gde je bilo
12 dve-tri-čet'ri prostorije, ne sjećam se tačno i...i...i da im obezbede tu
13 boravak sa svim onim, znači, šta je potrebno da se... do...do pronalaženja
14 drugog rešenja. Da l' do razmene ili do f...

15 P: Hvala Vam. Da li ste Vi ulazili u tu staru bolnicu u Kninu i
16 možete li nam opisati te prostorije, kako izgledaju, gde su se nalazile,
17 koliko ih je bilo?

18 O: Pa, znači kad je ta grupa ljudi otišla, ja sam došao odma' posle
19 3-4 dana, pošto ovaj komandir koji je odveo ovu jedinicu da obezbedi to i...i
20 stvori uslove za njihov boravak tu, on se požalio komandiru našem, ovom
21 Karini Draganu koji je bio u Golubiću, požalio se da ne može sam, da mora da
22 postavi i obezbeđenje i da tu ima i razbijenih stakala, da je... da su i vrata
23 neispravna, nema ni tople vode, ni... ne znam da li je bilo i hladne, i da ne
24 može sam to sve postići da mu nek...neko treba pomoći.

25 I...i onda je taj komandir poslao mene, rekô je: "'Ajde idi ti pa mu
26 pomogni, to," ovaj "dovedite u red da se može tu boraviti normalno." I ja
27 sam, znači, poslije neka 3-4 dana otišao tu i...i...i, ovaj, normalno pomagao da
28 se to dovede u red kako bi s... kako bi tu mogli boravit' ljudi.

29 P: Dakle - jesam li Vas dobro razumeo - čovek koji je sa svojim
30 ljudima otišao da obezbedi taj prostor u staroj bolnici se požalio Vašem

1 komandiru u Golubiću da to ne može sam, pa ste Vi po njegovom nalogu otišli
2 da pomognete?

3 O: Tačno tako.

4 P: Hvala. Pa, u čemu se sastojala Vaša pomoć, šta ste Vi tamo
5 radili, u toj staroj bolnici? Šta je trebalo raditi?

6 O: Pa, upravo ovo što sam malopre rekao. Znači, ja sam prvo video
7 šta je neispravno, 'nači, ra... staklo koje je bilo razbijeno, ja sam otišô
8 tamo, molio one ljude tamo po, šta znam u gradu koji, da se izmene ta
9 stakla, da se... da uvedemo vodu, da stavimo bojlere da ima topla voda. Da se
10 poprave vrata, da se stave kreveti tu ljudima, dušeci na krevete,
11 posteljina, da bi se moglo normalno boraviti tu.

12 P: Da li ovo što kažete znači da je deo stare bolnice u Kninu
13 korišćen kao zatvorska institucija?

14 O: Da.

15 P: Hvala. Khm, pardon. Možete li nam reći koliko to prostorija je
16 korišćeno? Ako nam možete opisati, uđe se - pretpostavljam da postoji neki
17 antre, hodnik - gde su sobe, od čega se to sastojalo?

18 P: Da. To je bio malo veći kompleks i sastojao se iz dva dela.
19 Znači, bio je jedan levi deo, koji je dosta veći, i desni. Taj desni deo je,
20 mislim, kasnije građen i bio je u boljem stanju i...i upravo u tom desnom
21 dijelu mi smo stavili te prostorije. Bilo je... te prostorije koje smo mi
22 koristili, pa možda je bilo 4-5 soba, mislim da su bila dva sanitarna čvora
23 i...i...i ništa više.

24 P: Da... kada ste Vi došli, posle 3-4 dana, kažete otišli su ljudi,
25 posle 3-4 dana požalio se taj čovek koji je trebalo da rukovodi obezbeđenjem
26 da ne može sam, pa ste Vi otišli kod njega. Kad ste Vi došli, u tom
27 trenutku, šta je bilo u sobama? Da l' je bilo kreveta ili ne, sećate li se
28 toga?

29 O: Sećam se da nismo imali kreveta nego su bili samo dušeci,
30 trodjelni vojni dušeci. Mislim, vojni, ne znam čiji su bili, ali znam da na

1 takvim dušecima sam ja spavao u vojsci i gore u Golubiću u policiji i
2 svagdje su se koristili za... ovaj, takvi dušeci. Iz tri dela.

3 P: Otprilike, možete li nam reći, te sobe, kolikih su dimenzija
4 bila... bile i koliko je dušeka bilo u njima? Koliki broj ljudi je mogao da se
5 smesti u njima?

6 O: Pa, te prostorije nisu bile sve iste veličine, ali uglavnom su
7 bile, znači, bilo je manjih i većih. Uglavnom su to bile bolničke, znači,
8 prostorije koje su dosta visoke, komodne /sic/, prostrane i...i...i, ovaj, nije
9 bilo potrebe da... da se mnogo ljudi u jednu prostoriju... Znači, mi smo imali 3-4
10 prostorije, u to vreme je možda bilo desetak tih zarobljenih ljudi, u jednu-
11 dve sobe smo... možda su ostali moral... mogle biti i prazne.

12 P: Kažete, bilo je tu desetak ljudi. Koliko je bilo zarobljenika u to
13 vreme? Jesu to bili zarobljenici i zatvorenici?

14 O: Zarobljenici.

15 P: Koliko je njih bilo?

16 O: Desetak, sad sam rekao.

17 P: Hvala. Da li je postojao sanitarni čvor...

18 O: Da.

19 P: ...u toj staroj bolnici?

20 O: Da.

21 P: Možete li nam reći gde se on nalazio? U sobi, u sobama, ili van
22 soba?

23 O: Ne, bio je... znači, bio je hodnik, sa desnu stranu su bile te sobe,
24 a sa levu stranu je bio sanitarni čvor i neke male pomoćne prostorijice. To je
25 za... možda služilo za neke laboratorijice, il' tako nešto, dok je bila bolnica.

26 P: Da li je zatvorenicima omogućavano da koriste taj sanitarni čvor?

27 O: Naravno.

28 P: Da li su imali ishranu organizovanu ili su se sami hranili?

29 O: Imali su organizovanu ishranu i potpuno istu koju sam ja imô, i... i ostali.

30

1 P: Koliko je ljudi obezbeđivalo taj prostor stare bolnice, sada kao
2 zatvora? Sećate li se toga?

3 O: Pa, oko 15 do... 15 do 20 ljudi.

4 P: Šta su ti ljudi obezbeđivali, gde su bili raspoređeni?

5 O: U...uglavnom je, pošto je v...veliki bio kompleks, uglavnom na tri,
6 tri, mislim da su bila tri vanjska mjesta obezbjeđenja. Znači, bile su dve
7 kapije i...i na još jednom, ovaj, mjestu. Znači, izvana, bilo nam je bitno
8 izvana da obezbedimo zatvor da niko ne može da uđe izvana sa ulice unutra,
9 pošto se to nalazilo u samom centru grada. I...i, eventualno, jedan je bio
10 unutra koji bi pustao /sic/ lj...ljude koji, znači, u sanitarne čvorove i to,
11 d'jelio im hranu i ta... mislim, donosio i tako, pratio da se nešto ne dešava
12 neobično.

13 P: Ti ljudi koji su obezbeđivali tu sada z... staru bolnicu kao
14 zatvor, kažete, bili su vani, bilo je više ulaza i bila je velika zgrada.
15 Šta su obezbeđivali? Jer zatvor bio sam tu il' je bilo tu još nekih
16 objekata, je l' još neke funkcije bilo na tom... recite.

17 O: Pa, pa u toj zgradi, konkretno toj zgradi u kojoj je bio zatvor,
18 radio je, medicina rada je bila, bila je tu jedna lekarka i nekol'ko... znači,
19 još nije bilo napušteno to, taj deo... pola dijela tog objekta.

20 P: Da li kažete da je pola zgrade korišćeno za medicinske usluge, a
21 ove prostorije koje ste opisali, vi ste sada prenamenili za zatvor?

22 O: Tačno tako.

23 P: Da li je bilo lako kontrolisati taj prostor? Obezbeđi... obezbediti
24 ga od neovlašćenog ulaska lica, je l' bilo to moguće sprečiti? Kako ste to
25 radili?

26 O: Pa, bilo je moguće, stavili smo... znači, bilo je obezbeđenje na
27 ulaznim kapijama i...i...i sm... moguće je bilo sprečiti.

28 P: Koliko ste dugo Vi vremena bili u toj staroj bolnici,
29
30

1 sa tim ljudima kojima ste došli da pomognete?

2 O: Ti ljudi su bili jako kratko. Pa, možda nekih desetak dana, i oni
3 su otišli, a...a na njihovo mjesto su posle došli pripadnici Teritorijalne
4 odbrane.

5 P: Odakle su bili ti pripadnici Teritorijalne odbrane? Kojoj
6 Teritorijalnoj odbrani su pripadali?

7 O: Uglavnom iz Knina, poznavao sam dosta, sve se to bili ljudi možda
8 od 40-50 godina koji nisu bili mobilisani u...u vojsci i oni su pripadali,
9 tako, Teritorijalnoj odbrani, kako li je već... nisam za to stručnjak kako su
10 oni određivali ko će pripasti vojsci, ko Teritorijalnoj odbrani. I tu
11 uglavnom su ljudi iz Knina, ozbiljniji ljudi, stariji, u godinama.

12 P: Kada su oni došli, da li su ovi ljudi koji su prethodno bili
13 potpuno se povukli, kompletno?

14 O: Potpuno, kompletno, osim mene.

15 P: Dok su ti prvi ljudi bili - tih desetak dana su pravili taj
16 zatvor, da tako kažem - kakav je njihov odnos bio prema zarobljenicima, i
17 kakav je Vaš odnos bio prema zarobljenicima?

18 O: Pa, moj odnos je bio uvek -

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine
20 Milovančeviću, šta ste mislili da kažete kada ste rekli: "Kada su pravili
21 taj zatvor?"

22 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, svedok je govorio da je jedna... jednoj
23 grupi ljudi dat zadatak da u prostorijama stare bolnice osposobi neke
24 prostorije za zatvor. Pa, to osposobljavanje prostorija za zatvor ja sam
25 uslovno nazvao "pravljenjem zatvora," u fizičkom smislu.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da to nije ispravna
27 karakterizacija, kada kažete "pravljenje zatvora", izgleda kao da je rad

28

29

30

1 započeo i da će se koristiti nakon što bude izgrađen. A, kako je svjedok
2 rekao, ljudi su već bili tamo prije nego što su te prepravke napravljene,
3 znači, zarobljenici su bili tamo prije tih prepravki.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Ako dopuštate, raščistićemo to
5 pitanje sa -

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.
7 Mislim da nećemo... samo to razjasnite.

8 G. MILOVANČEVIĆ:

9 P: Pominjali ste da je nakon završetka obuke druge grupe u Golubiću
10 jedna manja grupa ljudi dobila zadatak da osposobi staru bolnicu kao zatvor.
11 Jeste li tako rekli?

12 O: Jesam, tačno.

13 P: Da li Vam je poznato gde su bili ti zarobljeni Hrvati do tog
14 trenutka? Gde su držani?

15 O: Nije mi poznato.

16 P: Da li Vam je poznato, da li su oni - sad je pitanje suvišno - da
17 li znate da li su oni bili u tim prostorijama koje su osposobljavane? Da li
18 imate takvo saznanje?

19 O: Ne, nemam saznanje to.

20 P: Časni Sude, imate li Vi neko pitanje u vezi sa ovim detaljem?

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da Vi to malo mijenjate u
22 odnosu što nam je svjedok do sada rekao. Dopustite da se vratim na ono što
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je on ranije rekao.

2 Vi ste nam, gospodine, rekli da ste čuli da su neki Hrvati
3 zarobljeni i da je jedan od Vaših kolega, komandir je - ne to je malo
4 previše daleko, samo trenutak.

5 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, mislim da je to strana
6 44.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala mnogo.

8 Vi ste rekli, gospodine: "Određeni broj ljudi iz centra Golubić,
9 možda 50 /u engleskom transkriptu: 15/ ili 20, zajedno sa komandir, su
10 bili poslani da obezbjede taj objekat i da prebace zarobljenike u onaj dio
11 stare bolnice gdje su uslovi bili bolji. Ta bolnica uglavnom nije bila
12 korištena, ali jedan dio je još bio u funkciji."

13 Da li bi se na osnovu toga moglo zaključiti da, prije nego što je
14 tih 15 ili 20 ljudi tamo otišlo da popravi bolnicu, da su u toj bolnici bili
15 držani zarobljenici?

16 SVJEDOK: Ne, niste -

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, to je logična dedukcija od
18 onoga što ste Vi rekli. Vi ste rekli da ste poslani da obezbjedite taj
19 objekat i da prebacite zarobljenike u onaj dio stare bolnice gdje su uslovi
20 bili bolji. Znači da su morali biti u onom dijelu bolnice gdje uslovi nisu
21 bili bolji. Zar nije tako?

22 SVJEDOK: Nije tako, časni Sude. Ja sam rekao da su ti ljudi, taj
23 komandir sa 10-ak do 15 ljudi poslan da povedete te, znači, poveo je te
24 zarobljenike iz Golubića u taj deo koji je ma... imao malo bolje uslove od
25 onog drugog dela. Taj je drugi deo bio napušten pre 7-8 godina i u tom delu

26

27

28

29

30

1 se nije moglo boraviti, u tom delu niko nije boravio. Bila su dva dela,
2 znači, u okviru s... kad kažem stara bolnica, bila su dva dela. Jedan levi i
3 desni deo.

4 Taj desni je mnogo godina kasnije izgrađen i bili su malo bolji
5 uslovi nego u levom delu i zato smo izvel... zato su oni izabrali taj desni
6 deo gde je bilo malo više uslova. Znači, bila je voda, bila je... u ovom levom
7 delu nije bilo vode, nije bilo struje, nije bilo ostalih uslova.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne, Vi ste takođe kazali, da Vam
9 kažem šta ste još rekli: "Zadatak je bio da se prebace ovi isti Hrvati,"
10 koje ste ranije spomenuli "u dio bolnice koji još uvijek funkcioniše i da im
11 obezbjedite sve što je potrebno sve dok se ne pronade bolje rješenje, kao
12 što je razmjena ili nešto drugo." To ste Vi rekli.

13 A, ono što nam sada kažete je potpuno različito od onoga što ste nam
14 rekli ranije.

15 SVJEDOK: Nije različito, nije različito časni Sude, ja stvarno... uvek
16 govorim isto, možda me drukčije razumete. Ti ljudi iz Golubića, ta grupa je
17 povela... 'oćete ponovo da Vam -

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nije stvar onoga što ja
19 razumijem, već se radi o onima koji za nas prevode. Ja čitam ono što je
20 ovdje napisano i ja citiram, ja ne prepričavam.

21 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ali on u stvari nije spomenuo
22 uopšte odakle su došli ti zarobljenici.

23 SUDAC MOLOTO: /nema simultanog prijevoda/

24 SUDAC HOEPFEL: /nema simultanog prijevoda/

25 SUDAC MOLOTO: /nema simultanog prijevoda/

26 SUDAC HOEPFEL: /nema simultanog prijevoda/

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] On nam govori o Golubiću kao
2 mjestu iz kojeg su ti zarobljenici prebačeni po prvi puta sada, ranije
3 nikada nije spomenuo Golubić.

4 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ali to nije bilo otvoreno,
5 nikada nije bilo rečeno.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite sudija, ovaj je svjedok
7 rekao da su poslani da obezbjede objekat i da prebace zarobljenike u taj dio
8 stare bolnice gdje su uslovi bili bolji. A kasnije je rekao da je zadatak
9 bio da se prebaci te iste Hrvate koji su ranije spomenuti na još
10 funkcionalni dio stare bolnice.

11 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Možda bismo to mogli da
12 razjasnimo ako se odgovori na sljedeće pitanje. Gospodine, prije nego što
13 ste radili na popravci ovog objekta, da li je u toj zgradi bilo ikakvih
14 zarobljenika? U toj zgradi stare bolnice. Vi ste to, znači, popravili i tek
15 nakon toga ste prebacili zarobljenike, ili ste ih prebacili i vršili
16 popravke u isto vrijeme?

17 SVJEDOK: Ja mislim da sam ja bio baš precizan. Znači, ja sam došao
18 2-3, možda 4 dana posle ostale ove grupe. Oni su zajedno, znači, ti... ranije
19 nije ni postojalo zarobljenika, kol'ko je meni poznato, pre tog vremena. To
20 su prvi zarobljenici koji su zarobljeni. Možda su zarobljeni isti taj dan,
21 ja ne znam. Kad smo... kad je ta grupa iz Golubića poslana sa tim
22 zarobljenicima, pošto u Golubiću nema uslova za... za te zarobljenike,

23
24
25
26
27
28
29
30

1 da se smjeste u objekat stare bolnice.

2 E sad, u tom objektu stare bolnice između levog i desnog krila, oni
3 su... mi smo izabrali desno krilo, jer su tu bili malo bolji uslovi nego u
4 levom. Ja mislim da sam bio potpuno jasan. Ranije nije ni postojalo
5 zarobljenika, nije zarobljenika bilo početkom 1991.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ono što mi želimo da znamo,
7 a što mislim da nismo čuli: Kako ste vi završili ovaj postupak popravke i
8 poboljšanja prostora prije nego što su ti zatvorenici, koji su bili
9 zarobljeni ovog rečenog dana, prije nego što ste mogli da završite proces
10 popravka u to vrijeme /sic/?

11 SVJEDOK: Pa, časni Sude, tu je bilo 4-5 prostorija. I...i našli smo
12 dve, nađene su dve gde se mogu smjestiti, međutim, na ovim ostalim imalo je...
13 bilo je puno posla. Znači, trebalo je uvesti toplu vodu - ako je nije bilo
14 prva dva dana to ne znači da je ne treba uopšte uvesti. Ako je razbijen neki
15 prozor na drugoj prostoriji to ne znači da ga ne treba zamijeniti. Trebalo
16 je zamijeniti, trebalo je popraviti ta vrata. Oni su već tu boravili, znači,
17 dva dana, tri, dok sam ja došô. Ali, i dalje je bilo poslova koje, koje je
18 trebalo napraviti, da bi se stvorili što bolji uslovi.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znači, to je poenta. Oni su bili
20 tamo prije nego što su izvršene popravke i to nam sada kažete?

21 SVJEDOK: Da, da.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A zašto je trebalo toliko dugo da
23 nam na to odgovorite?

24 SVJEDOK: Ne, ne, odgovorio sam odma', možda me niste razumjeli,
25 časni Sude. Ja sam nastojao da budem tačno jasan kako je, kako je bilo.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali, Vi kažete ovi su ljudi bili
27 prebačeni iz jednog dijela bolnice koji je bio loš...

28 SVJEDOK: Ne, ne.

29 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] ...ja sam rekao da su prebačeni iz
30

1 onog dijela, pa su onda došli u bolji dio, a Vi kažete da su došli iz
2 Golubića.

3 Dakle, koliko su oni dugo bili tamo prije nego što su u bolnici
4 izvršene popravke? Koliko su dugo bili u bolnici prije tih popravaka?

5 SVJEDOK: Kada su iz Golubića poslani ti zarobljenici, sa ovom grupom
6 stražara, ja sam odmah posle 2-3 dana, kad se ovaj komandir požalio da još
7 ima mnogo da se radi na osposobljavanju tih prostorija, da ne može sam sve
8 stizati, ja sam onda pre... došô kod njih. Znači, samo 2-3 dana posle nego su
9 oni prebačeni u taj u... iz Golubića u taj deo bolnice. U levom krilu bolnice
10 nisu nikad bili.

11 Odma' su prebačeni u taj desni deo gdje su uslovi isto bili loši,
12 ali su bili bolji nego u levom delu. Da li sam sad jasan?

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Donekle.

14 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A šta ste radili sa
15 zarobljenicima tokom tih popravki, da li ste ih prebacili u neku drugu
16 prostoriju? Želite li... da li biste to takođe mogli da nam razjasnite? Ali ne
17 želim se previše miješati. Ali ja, u stvari, nisam sasvim jasno shvatio šta
18 ste u to vrijeme uradili sa tim zarobljenicima.

19 SVJEDOK: Ja sam rekô da je tu bilo možda tri-čet'ri, možda i pet
20 prostorija. Izabrali bi jednu u kojoj su najbolji uslovi, znači, bar da
21 imaju prozori, da imaju stakla, da nema propuha. Stavili bi zatvorenike u tu
22 prostoriju, pa bi radili, onu sledeću bi osposobili da ima bolje uslove. I
23 onda smo tako redom sve i onda smo ih raspoređivali da nisu svi u jednoj
24 prostoriji, da nije 20 ljudi u jednoj prostoriji.

25
26
27
28
29
30

1 I onda smo ih rasporedili u te tri-čet'ri prostorije, znači, paralelno kako
2 su... čim su došli paralelno smo odma' jednu po jednu prostoriju
3 osposobljavali. Oni su sve... znači, bili su tu to vreme dok smo mi to
4 osposobljavali, jer nismo imali drugog mjesta gdje da ih... da ih stavimo. Naš
5 problem je bio što pre rata nije postojao zatvor u Kninu, pa je trebalo
6 brzo... znači, zaboravio sam još nešto da kažem al' dobro, to ću posle, možda
7 na pitanje gospodina. Hteo sam da kažem da se već i...i...i da tu ni... već se
8 pojavljuju slučajevi gde nisu samo Hrvati, ovaj, zarobljeni. Postojalo je i
9 Srba koji su već za krivična djela neka već polako, ovaj, trebalo je i
10 razmišljati o njima, gdje će se oni staviti, kad počini Srbin neki krivično
11 delo. Znači, nije samo ra... riječ o ratnim zarobljenicima.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A ovi Hrvati koje ste tamo
13 držali, kojoj su oni vrsti zarobljenika pripadali? Da li su oni bili
14 zatvorenici koji su čekali na suđenje, ili su bili ratni zločinci, ili su
15 bili zarobljeni? Kakvi su oni, kojoj su kategoriji pripadali? Kako ste Vi to
16 shvatili?

17 SVJEDOK: Pa, mi smo ih shvatali kao ratne zarobljenike, pošto je
18 ranije, na događajima na Plitivicama je zarobljeno dosta Srba i na traženje
19 da se oni puste, jednostavno nisu pušteni ti Srbi na slobodu i
20 pretpostavljam da je normalno bilo da...da...da se tretiraju kao ratni
21 zarobljenici i kasnije su i zamijenjeni za te Srbe, znači, što je -

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li su oni držani
23 odvojeno od srpskih zatvorenika?

24 SVJEDOK: Uvek su držani odvojeno od srpskih z...zatvorenika.
25
26
27
28
29
30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Znači, onda ste ih držali u
2 dvije zasebne prostorije? Vi ste spomenuli pripremu određenih prostorija dok
3 one druge ne budu u boljim uslovima. Znači, Vi ste uvijek nastojali da budu
4 u zasebnim prostorijama, mislim na Hrvate i Srbe?

5 SVJEDOK: Niko se nije nikad... časni Sude, nikad nismo dozvolili da u
6 jednoj prostoriji budu zajedno, zbog bezbednosnih razloga nismo dozvolili
7 da...da zajedno... čitav period rata nikad se nije desilo da su zajedno hrvatski
8 zatvorenici ili zarobljenici i...i...i srpski pritvorenici.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Koje godine i kojeg mjeseca ste
10 Vi imali te ljude u bolnici?

11 SVJEDOK: Časni Sude, to je bio možda maj mjesec, juni, juni možda,
12 šesti mjesec 1991. godine.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ti ljudi koji su prebačeni u ovu
14 bolnicu, koliko su dugo bili držani u Golubiću?

15 SVJEDOK: Ne znam kol'ko su držani u Golubiću, ja ih u Golubiću nisam
16 ni video. Već sam rekao u prvom dijelu da ne znam ni gdje su držani ni...ni...ni
17 kol'ko su držani.

18 Pretpostavljam da nisu dugo, možda su čak isti dan, možda drugi dan
19 prebačeni u Knin jer... jer bi, da su bili duži period, verovatno bi' znao
20 gdje su smješteni u Golubiću.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je ono što ne mogu da shvatim,
22 da Vi čak ne znate da su bili tamo i da su prebačeni isti dan. Vi ste sami
23 bili u Golubiću i pozvani ste nakon 5 dana, nakon što su oni prebačeni. Kako
24 to onda da ne znate kada su oni došli u Golubić?

25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Zašto bi' morao znati ako sam ja vršio obuku sa ovim
2 ljudima, ovo pre što smo pričali? Ja ih nisam zarobio, znači, neko ih je
3 zarobio i doveo u Golubić, zašto bi' ja morao znati da...da su oni dovedeni, i
4 videti? Ja ih stvarno nisam video uopšte dok nisam došao posle u Knin, u
5 staru bolnicu, ja te ljude nisam video.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li u Golubiću postoji nekakav
7 pritvor?

8 SVJEDOK: U Golubiću ne postoji pritvor, to je... a... to je jedno
9 omladinsko naselje gde smo mi bili i to su montažne kućice - barake, mi smo
10 ih zvali - i one su na više lokacija, znači, na malo većem prostoru su
11 postavljene tako, možda ih ima sedam-osam, ne znam kol'ko je bilo takvih
12 prostoriya.

13 Znači, to... tu su se nekad za vreme komunističkog sistema vršile
14 omladinske radne akcije, pa bi omladina došla tu da...da... tu su spavali, tu su
15 radili.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete nastaviti. Oprostite.

17 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Nisam htio da prekidam, ali sada
18 ste rekli da pretpostavljate da su ti zarobljenici bili zadržani u Golubiću
19 samo vrlo kratko vrijeme, jedan dan ili čak manje. No, prije nego što ste
20 identifikovali ove zarobljenike koje je trebalo prebaciti u kninsku bolnicu,
21 staru bolnicu, kao ove hrvatske zarobljenike koji su spomenuti ranije /sic/.
22 Ja sam shvatio da su to bili Hrvati koji su bili zlostavljani tom drugom
23 prilikom, zato što Vi ranije niste spomenuli druge hrvatske zarobljenike
24 osim u vezi sa onim incidentom o kojem je kapetan Dragan obavijestio
25 gospodina Martića.

26 Da li se sjećate tog iskaza, jesu li to bili isti zarobljenici?

27 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] On spominje zarobljenike u
28 redu 13, tako da se to može shvatiti da se i na njih odnosi.

29
30

1 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ne, ne. Ja bih Vas zamolio da
2 odgovorite na pitanje da li su to isti oni Hrvati, ili neki od njih, koji su
3 bili zlostavljani?

4 SVJEDOK: Isti ti, to se sve dešavalo u par dana. Znači, poslije tog
5 incidenta, ja pretpostavljam da su... da...da se htjelo prebaciti u Knin u jedne
6 zasebne prostorije -

7 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala Vam. Znači, sad se radi o
8 par dana, a ne jedan. Znači, moralo je biti više od jedan dan -

9 SVJEDOK: Ja sam rekô, ja sam rekô moguće.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Trenutak, molim Vas. Zamolio bih
11 Vas da budete malo više usredsređeni u svojim odgovorima. Vi ste rekli prije
12 da pokušavate da budete precizni, ali u stvari niste uvijek vrlo precizni. U
13 redu. Završio sam.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine
15 Milovančeviću. Hvala.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

17 P: Rekli ste da je nakon otprilike desetak dana došlo do zamene tako
18 što su pripadnici Teritorijalne odbrane došli da obezbeđuju taj prostor.
19 Sećate li se toga?

20 O: Sećam, tačno tako.

21 P: Rekli ste da su ti teritorijalci bili stariji ljudi iz Knina. Je
22 l' to tačno?

23 O: Tačno.

24 P: Od ljudi koji su prethodno doveli ratne zarobljenike u prostor
25 bivše stare bolnice, objasnili ste da ste samo Vi ostali. A zašto samo Vi?

26 O: Pa, zato što je komandir te jedinice koja je došla, te
27 Teritorijalne odbrane, on se... nije se osjećao sposobnim, plašio se da on to,
28 nije imao iskustva sa tim i plašio se da on to sam... nije... nije se osećô
29 sposobnim da...da to može sam da organizuje, je l', da se obezbedi to.

30

- 1 I, traženo je da ja ostanem da pomognem isto tako.
- 2 P: Jeste li mu pomogli?
- 3 O: Jesam.
- 4 P: Koliko dugo ste ostali zajedno sa tim pripadnicima Teritorijalne
5 odbrane koja je obezbeđivala te prostorije u staroj bolnici?
- 6 O: Pa, ja ne mogu tačno da se setim, ali možda su ostali petnaestak
7 dana, dvadeset, ne znam, tako. Možda i kraće, ne smem govoriti tačno, jer
8 vidim da...da mi zamera časni Sud da nisam precizan, a ne mogu tačno da se
9 sjetim, ali kratko je vreme bilo u pitanju.
- 10 P: Hvala. Da li je bilo - u to vreme o kome sada govorite - da li je
11 u Kninu bilo zatvora? Regularnog zatvora.
- 12 O: Ne, nije bilo u Kninu zatvora. Malopre sam rekô da je to naš
13 problem što nije bio postojao zatvor od pre.
- 14 P: A, do izbijanja sukoba, gde su vođeni, gde su bili pritvorenici,
15 npr. koje uhapsi kninska policija? Gde su oni boravili u pritvoru? Da li Vam
16 je poznato?
- 17 O: Pa, ja nisam pre bio u policiji, a fala Bogu nisam imô prilike ni
18 da me hapse, ovaj, ali pretpostavljam da su voženi u Šibenik, jer je Šibenik
19 bio najbliži, najbliži grad Kninu koji je imao zatvor.
- 20 P: Hvala Vam, dovoljno je. Da li poznajete gospodina Ristu
21 Matkovića?
- 22 O: Jako dobro.
- 23 P: Da li ste sa njim radili na nekom zajedničkom poslu?
- 24 O: Jesam.
- 25 P: Možete li nam reći, na čemu ste radili, tj. ako... sa gospodinom
26 Matkovićem i kada?
- 27 O: Pa, znači, kad je ta Teritorijalna odbrana bila p...poslije
28 nekoliko dana, on je mene pozvao i rekao je da Ministarstvo pravosuđa i
29
30

1 uprave - tako se zvalo njegovo ministarstvo - da preuzima svu kontrolu,
2 znači, nad zatvorima, nad... normalno, i nad tim zatvorom. I pozvao me je da
3 dođem kod njega na razgovor, da je on imenovan za ministra pravosuđa i
4 uprave.

5 P: Jeste li Vi otišli kod njega na razgovor i šta ste razgovarali?

6 O: Pa jesmo, otišli smo - otišô sam, pardon - otišô sam kod njega na
7 razgovor i razgovarali smo tako, šta bi trebalo uraditi što efikasnije
8 da...da... i tako, i tad sam mu ja predložio da u... da bi najbolje bilo da u
9 radni odnos primi ljude koji su radili u zatvorima, koji imaju iskustvo i
10 stručnu spremu za rad u zatvoru, i koji su radili i takvih slučajeva je
11 bilo, znači koji su... ljudi koji su radili po hrvatskim zatvorima, ali zbog
12 toga što su bili Srbi, oni su najureni iz tih zatvora.

13 P: Šta je Vama, lično, bio povod da Vi ministru pravosuđa sugerišete
14 takvo rešenje? Zašto ste smatrali da je to potrebno?

15 O: Pa jedan događaj me, onako, naveo da to mu predložim. Naime,
16 jedan stražar koji je bio iz te Teritorijalne odbrane, koji je bio radio na
17 kapiji, ja sam došao - njega nema. I ja pitam gdje je, ne znam, neko mi je
18 rekô uzeo je jednoga Hrvata, ratnog zarobljenika, i otišô je u grad sa njim.
19 I, ja sam već malo i uspaničio se i...i...i poslao ljude da ga traže, međutim,
20 on se za jedno pola sata vratio. Na moje pitanje gdje...gdje je bio rekao mi
21 je - pošto je imao stan tu negdje u Kninu - rekao mi je da je vodio tog
22 zarobljenika u stan da...da mu da telefon da zove porodicu, da se javi da je
23 živ i zdrav. Što, naravno, nije nehumano, ali nije ni dozvoljeno izvoditi
24 zatvorenika iz zatvora.

25 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da bi sada bio momenat da
26 napravimo pauzu.

27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine
2 Milovančeviću. Ali, da ne bih zaboravio, da nešto razjasnimo. Gospodine,
3 kada je bilo to kada ste sa gospodinom Ristom Matkovićem razgovarali o
4 ljudima koji su trebalo sada da budu stražari?
5 SVJEDOK: Čas...časni Sude, sad govorim o periodu, znači, kad je ova
6 Teritorijalna odbrana obezbjeđivala zatvor. Ona je jako kratko obezbjeđivala
7 taj zatvor i možda negde na...na možda na polovici tog perioda ja sam već
8 razgovarao. Znači, možda je ta Teritorijalna odbrana šest-sedam dana bila i
9 mi smo razgovarali onda o tome. To je... to je, ja mislim da je bio šesti
10 mesec, kraj šestog meseca bi trebalo da bude, 1991. godine. Ali za datum
11 stvarno nisam siguran, možda malo pre ili malo posle ne... ne znam.
12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, hvala Vam mnogo. Sada
13 ćemo imati pauzu i nastavljamo sa radom u pola jedan.
14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, m... /?molim/.
15 ... Početak pauze u 12.00h
16 ... Sjednica nastavljena u 12.30h
17 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.
18 Izvolite sestti.
19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću?
20 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.
21 P: Pomenuli smo gospodina Ristu Matkovića i zašto ste mu se
22 obratili. Da li ste se nešto sa njim dogovorili?
23 O: Pa, već sam rekao da sam mu predložio da u radni odnos primi
24 ljude koji su... imaju iskustvo i koji su radili u tim zatvorima na teritoriji
25 Hrvatske i bili su istjerani samo iz razloga što su bili Srbi. Naravno, on
26 je rekô da je to izvanredno rješenje i...i prihvatio je taj moj predlog.
27 P: Da li ste nešto sa njim razgovarali o Vašem statusu u zatvoru...
28 O: Jesam.
29 P: ...povodom Vašeg angažmana?
30

1 O: Jesam, ja sam njemu rekao da ja ne pretendujem na to mjesto da budem
2 upravnik, da nađe nekoga drugoga za to mjesto; na kraju krajeva nisam imao ni
3 stručnu spremu koja je bila propisana našim tadašnjim zakonom. Znači, za poslove
4 upravnika zatvora trebalo je... na to mjesto trebao je da bude postavljen čovjek
5 koji ima pravni fakultet. On mi je... on me je zamolio da ja ostanem dok ovi ljudi
6 ne počmu raditi pa ćemo o tome kasnije, onda... da sačekam te ljude, znači, koji
7 će dolaziti na posao i kad se to sve, da ćemo onda o tome razgovarati.

8 P: Zamolio Vas je da ostanete. Gde da ostanete i jeste li ostali?

9 O: Ostao sam, zamonio... zamolio me da ostanem na...na mjestu upravnika
10 zatvora, on me imenovô, znači, za upravnika zatvora i ostao sam na tom mjestu,
11 znači -

12 P: Hvala. Kažete, gospodin Risto Matković Vas je - kao ministar
13 pravosuđa - imenovao na mesto upravnika zatvora, ali kog zatvora?

14 O: Okružnog zatvora u Kninu, tako se zvao. Okružni zatvor Knin.

15 P: Hvala. Sećate li se kada je to bilo, koji je period godine, možete li
16 to da opredelite?

17 O: To je... to je m... to je već bio, ja mislim, početak avgusta mjeseca,
18 osmog mjeseca, znači, 1991. godine, tako je negde to vreme moralo biti.

19 P: Hvala, hvala. Da li ste uspjeli da angažujete profesionalno zatvorsko
20 osoblje?

21 O: Pa, velikim delom jesmo. Mislim da se javilo oko 20 ljudi koji su
22 radili u zatvorima; međutim, to je nama bilo malo. Pošto je - zna se to - posao
23 u čet'ri smjene, znači, u čet'ri smjene trebalo je bar po šest-sedam ljudi,
24 znači, trebalo je negdje oko 30, do 30 a...a mi smo imali, mislim da se, mislim da
25 ih se javilo 19.

26 P: E, hvala Vam. Rekli ste da Vas je gospodin Matković postavio na mesto
27 upravnika Okružnog zatvora. Da li je Okružni zatvor imao načelnika straže?

28 O: Pa da, jedan... trebao je da ima načelnika straže, znači, ti ljudi kad
29 su se javljali saznali smo da jedan od tih ljudi je radio u Zagrebu,

30

1 da ima višu stručnu spremu, što je bilo predviđeno za...za mjesto načelnika
2 i...i...i radio je neke sl...slične poslove u Zagrebu i njega smo odredili da...da
3 bi mogao da bude načelnik straže.

4 P: Da li nam možete reći ime tog čoveka?

5 O: Novaković Jovica.

6 P: Kako ste ostvarivali kontakt sa tim ljudima koje ste primali kao
7 zatvorske stražare u radni odnos? Da li je to bio konkurs ili neki drugi
8 način?

9 O: Nije bilo vremena za nikakve konkurse, oni bi jednostavno... bilo
10 je dovoljno videti jednoga, jedan prenese drugome i oni su se javljali u
11 Ministarstvo pravosuđa i uprave, i gospodin Matković bi ih poslao kod mene,
12 a mene obavijestio telefonom da će oni doći da ih... da ih zavedem, normalno,
13 i da im napravimo rješenje da, ovaj, stupaju na to radno mjesto i u tu
14 ustanovu.

15 P: Da li su ti ljudi, koji su po nalogu gospodina Matkovića,
16 odnosno, po uputu gospodina Matkovića se javljali Vama, da li su dobijali
17 rešenja o zasnivanju radnog odnosa? Jeste Vi to radili?

18 O: Da.

19 P: Hvala. Možete li nam reći do kada je Jovica Novaković bio
20 načelnik stražarske službe, sećate li se makar okvirno perioda?

21 O: Pa, sećam se da je to bilo do Nove godine možda, da li par dana
22 pre ili par dana posle. Znači, do početka 1992. godine.

23 P: Hvala. U to vreme, kada ste Vi upravnik Okružnog zatvora u Kninu,
24 a kada je gospodin Jovica Novaković načelnik straže Okružnog zatvora u
25 Kninu, ko ima ingerencije nad tim Okružnim zatvorom?

26 O: Ingerencije ima Ministarstvo pravosuđa i uprave. Ministarstvo
27 pravosuđa i uprave sam... ministar pravosuđa i uprave ima ingerencije o...on
28 imenuje upravnika zatvora i načelnika zatvora.

29

30

1 P: Hvala. Da li Ministarstvo unutrašnjih poslova, u to vreme i
2 kasnije, ima bilo kakve ingerencije nad... ili neke ingerencije nad okružnim
3 zatvorom?

4 O: Ministarstvo unutrašnjih poslova nema ama baš nikakve ingerencije
5 nad Okružnim zatvorom, to je skroz drugo ministarstvo, znači, sa...sa...
6 različito ministarstvo, nema nikakve ingerencije nam Okružnim zatvorom.

7 P: Molio bih da m... na monitoru pogledamo dokaz broj 906, *exhibit*
8 broj 906. Ako možemo levi gornji ugao, vrh, samo da uveličamo malo da se... da
9 primaknemo da se vidi bolje, sam vrh, zaglavlje. Da li vidite ovaj dokument
10 pred Vama?

11 O: Da, vidim.

12 P: Možete li nam pročitati čiji je to dokument?

13 O: "Republika Srpska Krajina, Okružni zatvor Knin." Znači, ovo je
14 pisao neko iz Okružnog zatvora u Kninu, a...a išlo je za ministarstvo za...
15 Ministarstvo za pravosuđe i upravu. Znači, pretpostavljam da je ovo upravnik
16 slao Ministarstvu, ministru pravosuđa i uprave.

17 P: Hvala Vam. Možemo li samo malo da podignemo tekst? Da podignemo
18 ili da -

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine
20 Milovančeviću. Verovatno gledam jedan drugi dokazni predmet. Ovde se ništa
21 ne govori o Republici Srbiji /?Srpska/ Krajina, jednostavno piše: "Milan
22 Kekić ovlastio pravilnik." Da li je to to?

23 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, hvala Vam što ste nam skrenuli pažnju.
24 Mi na monitoru imamo ovaj dokument na B/H/S-u, i to je dokument Okružnog
25 zatvora u Kninu, nikako ne taj. Dakle, ovo je potpuno drugi dokument od
26 19.5.1993., trebalo bi da taj dokument postoji - pošto je sa liste 65ter - i
27 u engleskoj verziji. On je već uveden kao dokaz.

28 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Čini se da samo jedan deo toga postoji.
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A sad imam nešto na B/H/S-u.

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da, pismo je na B/H/S-u, a
3 pravilnik je na oba jezika.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, postoji prevod na
5 engleskom ovog dokumenta, to počinje na 9. stranici verzije na engleskom
6 dokumenta koji smo maločas videli. Tako da, dakle, to ide nakon onog drugog
7 dokumenta.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nadam se da sada mogu da vratim
9 dokument, onaj drugi dokument, na ekran. Gospodine Whiting, nažalost, na 9.
10 stranici dokumenta je stranica, zapravo, koja... vidim ovde neke rubrike.

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, to počinje na dnu ove stranice.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Aha, hvala, puno Vam hvala.
13 Hvala, gospodine Milovančeviću.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama, časni Sude.

15 P: Mi smo sada na B/H/S-u izgubili dokument, vredelo bi da se vrati
16 dokument na B/H/S-u. Dobro je. Samo malo da ga primaknemo da bi gospodin
17 svedok pogledao treći red, odozgo gledano.

18 Malopre ste rekli da je to dokument Okružnog zatvora Knin. Ispod ove
19 uvodne rečenice, pre ove... bro... dobro je, dovoljno je. Možete tu stati. Ispod
20 ove oznake, redni broj 1 koji sadrži ime jednog čoveka, nalazi se naznaka,
21 tri reči, šta piše?

22 O: Popis svih radnika.

23 G. WHITING: [simultani prijevod] Oprostite.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da?

25 G. WHITING: [simultani prijevod] Sada u verziji na engleskom treba
26 da pređemo na sledeću stranicu; dakle, to je na 10. stranici.

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala, gospodine
2 Whiting.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, kolega Whiting.

4 P: Da li se, dakle, ovaj dokument Okružnog zatvora Knin odnosi na
5 popis radnika koji rade u tom zatvoru? Je l' to tako shvatate gospodine -

6 O: Tačno, mislim da je ministarstvo, ali ovo je period nešto
7 kasnije, gde ja već nisam bio upravnik nego ovaj čovek sa rednim brojem 1,
8 Nikola Ljubojević. Mislim da, da je on dostavio spisak radnika vjerovatno
9 novom ministru jer n... tada nije, i gospodin Risto Matković nije bio više
10 ministar pravosuđa, pa je verovatno taj novi ministar tražio popis radnika
11 Okružnog zatvora od upravnika Ljubojevića.

12 P: Hvala Vam na ovom objašnjenju. Molio bih da pogledamo stranu 3 na
13 B/H/S-u, a to je redni broj 10. Dakle, pošto je ovo popis radnika, oni idu
14 brojevima od 1 pa nadalje, osobu pod rednim brojem 10 da pogledamo, ona se
15 nalazi na strani 3 B/H/S-a.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] To je na 12. stranici verzije na
17 engleskom.

18 G. MILOVANČEVIĆ: I da samo svedok dobije... da svedok dobije na B/H/S-
19 u ovu stranu 3, to je 6277, u gornjem desnom uglu na B/H/S-u.

20 Ako je, časni Sude, ušteta vremena, ja gospodinu svedoku mogu dati i
21 tekst da pogleda tu oznaku 3, ne znam samo da li ćete onda Vi znati da li on
22 gleda stranu 3 na B/H/S-u. Možda bi bilo efikasnije da to uradimo, uz Vašu...

23
24
25
26
27
28
29
30

1 dopuštenje. Vidim da se sada izgubila strana na B/H/S-u na monitoru. Evo je,
2 dobro je. Završićemo vrlo brzo sa ovim dokumentom.

3 P: Molim Vas da prvi pasus odozgo primaknemo, uveličamo. Hoćete li
4 nam pročitati, ova osoba pod brojem 10, koje podatke ima?

5 O: Plejo (Marka) Stevo, rođen 15.6.1964. godine u Ramljanima [phoen]
6 Skupština opštine Knin, RSK. Osnovno obrazovanje završio u Kosovu, srednju
7 mašinsku završio u Kninu. Po zanimanju je mašinski tehničar, do sad radio u
8 "TVIK-u" Knin, u Okružnom zatvoru je počeo raditi 17 -

9 G. MILOVANČEVIĆ: Malo lakše.

10 O: U Okružnom zatvoru je počeo raditi 17.8.1991. godine, ima ukupno
11 8 godina radnog staža, neoženjen i živi sa roditeljima u porodičnoj kući u
12 Ramljanima. U Okružnom zatvoru Knin radi kao voditelj matične evidencije.

13 P: Je l' ovde prepoznajete ovog čoveka?

14 O: To sam ja.

15 P: Hvala Vam.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U ime prevodioca, moram da
17 protestvujem i kažem da govorite suviše brzo. Molim da usporite.

18 SVJEDOK: *I'm sorry.*

19 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, svedok je čitao sopstvene podatke, pa
20 je to činio brzo, ali razumeo sam to kao razlog njegove žurbe a... izvinio se
21 već zbog toga. Hvala Vam.

22 P: Dakle, ova osoba pod brojem 10, to ste Vi, gospodine Plejo,
23 navedeni ste kao zaposlen u Okružnom zatvoru Knin od 17.8.1991. godine?

24 O: Da.

25 P: I da ste bili, u vreme kada je slan ovaj izveštaj,
26
27
28
29
30

1 voditelj matične evidencije, jer tako?

2 O: Da.

3 P: Hvala Vam. Kad ovde piše da ste bili voditelj matične evidencije,
4 čije matične evidencije? Gde?

5 O: Okružnog zatvora Knin.

6 P: Hvala.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, možemo sada ovaj dokument ukloniti sa
8 monitora, on više nije potreban.

9 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine
10 Milovančeviću, čini se da ima nekih razlika između paragrafa broj 9 koji je
11 u dokumentu i onoga što je pročitao prevodilac pri kraju. Ono što imamo u
12 transkriptu nije u dokumentu.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, časni Sude, hvala na ovom upozorenju.
14 Ako dopuštate, mogu li zamoliti svedoka, da li ima potrebe da ponovo pročita
15 ovo lagano ili da potvrdi da su ovo njegovi podaci u tački 10? Ja ne znam da
16 li sam dobro razumeo Vašu sugestiju?

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Izvinjavam se, ja sam
18 gledala drugi pasus, pogrešila sam. Izvinjavam se.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, hvala.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da, to tu ispravno piše,
21 pogrešila sam.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude, hvala.

23 P: Rekli ste da je Jovica Novaković bio načelnik stražarske službe
24
25
26
27
28
29
30

1 u Okružnom zatvoru Knin do kraja 1991. ili početka 1992. godine, a ko
2 nakon njega dolazi?

3 O: Nakon njega dolazi Tauz Ilija.

4 P: Možete li nam reći, ko je bio taj čovek i zašto je on došao,
5 znate li razlog? Jer postojô neki razlog?

6 O: Tauz Ilija je radio u Okružnom zatvoru u...u Zadru. Bio je načelnik
7 straže i, zbog dešavanja u Hrvatskoj, mislim da je prevremeno pušten, poslat
8 u penziju, tako nešto, uglavnom oni su se riješili svih Srba u svojim
9 zatvorima. Na koji način - nije bitno, nije im bilo bitno. Šta je bilo Vaše
10 drugo pitanje, izvinjavam se?

11 P: Hvala Vam. Dakle, rekli ste za gospodina Tauza da je bio načelnik
12 straže u Okružnom zatvoru u Zadru, a kako dolazi do njegovog angažovanja u
13 Okružnom zatvoru u Knin? Kažete, bio je u penziji, je l' on to prihvatio
14 rado, kako je došô?

15 O: Pa, ja sam tražio od njega da to prihvati, pošto nisam bio
16 zadovoljan sa...sa radom prethodnog načelnika. Ovaj -

17 P: Hvala, momenat. Da li ste Vi to tražili u svojstvu upravnika
18 Okružnog -

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. Možda će zapravo Vaše
20 pitanje razjasniti ono o čemu ja sad razmišljam.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

22 P: Dakle, rekli ste: "...nisam bio zadovoljan njegovim radom i tražio
23 sam čoveka." U kom svojstvu ste Vi to tražili?

24 O: Sam... preskočio sam jedan deo. Izvinjavam se. Ja nisam bio
25 zadovoljan sa njegovim radom i ja sam otišô kod ministra i rekao sam mu da
26 nisam zadovoljan sa njegovim radom i dao obrazloženje zašto nisam zadovoljan.

27
28
29
30

1 I, ministar kad je čuo, ministar - govorim o gospodinu Risti
2 Matkoviću - kad je čuo moje obrazloženje, on je rekao: "Nema problema,
3 smijeniću ga" - jer ga samo on mogô smijenit', ja nisam mogô - "ali moramo
4 naći pre toga drugog čoveka." A ja sam čuo za gospodina Tauza, da je radio u
5 Zadru kao načelnik, da je bio strog prema stražarima, da je bio pošten, da
6 je pro... bio čist profesionalac. I, ja sam ga našô u Kninu na... po nagovoru
7 gospodina Matkovića i pitô sam ga da li bi htjeo da dođe raditi u zatvor,
8 kao načelnik straže.

9 On mi je rekao, nećkao se, nije... nije hteo to da prihvati i...i, ovaj...
10 ali ja sam video da bi se mogô ubijediti, ponovo sam otišô kod ministra i
11 rekô mu da ga on pozove, dao sam mu neki broj tamo, ne znam, telefona, kako
12 su stupili u vezu. I on ga je zvao da dođe kod njega u kancelariju i
13 gospodin Tauz je išao kod njega u kancelariju i verovatno je gospodin Risto
14 Matković imao veći autoritet od mene i ubijedio ga da dođe na mjesto
15 načelnika straže.

16 P: Hvala Vam, svedoče, ali mi niste odgovorili na jedan deo pitanja.
17 Zašto Vi niste bili zadovoljni radom načelnika straže Jovice Novakovića? Vi
18 ste bili upravnik Okružnog zatvora, on je bio načelnik...

19 O: Jeste.

20 P: ...čovjek ispod vas -

21 O: Jasno mi je pitanje.

22 P: Da.

23 O: Kad je on postavljen na mjesto načelnika ja sam njemu rekao da...da
24 on, njegov posao je da vodi stražu, znači, da obez... da vodi računa samo o
25 stražarskim poslovima i da strogo vodi računa. Imao je od mene određene
26 ruke. Znači, rekao sam mu: Slobodno, ako neki stražar se ogreši o...o...o zakon
27 naš - to je bio Zakon o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija, tako se
28 zvao - ako se neki stražar ogreši o taj Zakon, slobodno neka kaže meni i ja
29 ću preduzeti onda dalje mjere. Znači, kažnjavanje, suspenzije, otkaza, itd.

30

1 Međutim, on to nije ispoštovao.

2 Jedne prilike ja sam dobio informaciju da je... da su, mislim, dvojica
3 stražara, da su maltretirali neke ratne zarobljenike, šamarali ih, a on je
4 tu bio prisutan. On ih nije šamarô, ali je bio tu prisutan i nije ništa
5 učinio da to spreči.

6 P: Hvala. Objasnili ste da ništa nije učinio da to spreči, a da li
7 je Vas obavestio?

8 O: Nije me obavestio, informaciju...

9 P: Hvala.

10 O: ...sam dobio iz drugih -

11 P: E, u vezi sa tim je vezano moje pitanje. A kako ste Vi to
12 saznali? Na koji način ste Vi dobijali te informacije?

13 O: Pa, ja sam praktikovao da obilazim, znači, prostorije gdje su
14 boravili zatvorenici i...i...i uvek u praksi sam imao da sâm uđem u prostoriju i
15 da sâm razgovaram sa tim ljudima i oni su se meni povjeravali. Znači, ako je
16 bilo nekih promašaja, oni bi meni rekli. Ako je neko prisutan od nekih...
17 stražar ili to, onda su se plašili, ali ja sam zato praktikovao da sâm
18 obiđem te ljude, znači, sâm uđem u prostoriju, razgovaram s njima. I, oni su
19 mi rekli da se to desilo.

20 P: Da li ste Vi ovaj slučaj, ovako kako ste ga nama predstavili,
21 izneli gospodinu Matkoviću?

22 O: Tačno tako.

23 P: I on je bio saglasan da se taj čovek zameni? Da se pronade novi
24 načelnik straže, je l' tako?

25 O: Jeste, tačno tako.

26 P: Kada je došao gospodin Tauz u Okružni zatvor Knin?

27 O: Pa, znači, odma'... to je odma' početak, januar mjesec 1992. godine,

28

29

30

1 odma' znači to... ovaj je odma', automatski, smenjen i za par dana je gospodin
2 Tauz došao na posao.

3 P: Da li ste Vi pratili rad gospodina Tauza, kao načelnika straže, i
4 da li ste bili zadovoljni njegovim radom?

5 O: Pratio sam rad i apsolutno sam bio zadovoljan.

6 P: Šta je razlog, da nam ovde kažete, da ste bili apsolutno
7 zadovoljni njegovim radom?

8 O: Pa, znači, njemu sam rekao isto što... što i prethodnom načelniku,
9 da... da je njegov posao samo da drži kontrolu nad stražom. A sve ostale
10 poslove - znači, materijalne, obezbeđenje, lekarske potrebe, potrebe hrane,
11 odjeće, vozila, svega ostalog - da je to moj posao, da ću ja to obezbjediti,
12 a njegovo je samo da obezbeđuje zatvor i da bude šef stražarima onakav kakav
13 treba da bude.

14 P: A šta je bio posao stražara u Okružnom zatvoru Knin, gospodine
15 Plejo?

16 O: Posao stražara je bio, zavisno od ko... na kom radnom mjestu, ali
17 posao stražara je bio da obavlja poslove u skladu sa Zakonom o izvršenju
18 krivičnih i prekršajnih sankcija. Ako želite konkretno da Vam kažem, znači,
19 da obezbeđuje zatvor, da vode lica na sud, da vode lica lišena slobode, da
20 vode ako je to potrebno u bolnicu, itd., još, mislim -

21 P: Da li je u Okružnom zatvoru Knin u ovom vremenu o kome govorite
22 postojao kućni red, neko pravilo o kućnom redu?

23 O: Da, napravili smo pravilnik o kućnom redu. To je interni
24 pravilnik k... po kom se radi u zatvoru.

25 P: Da li je taj pravilnik o kućnom redu propisivao, odnosno
26 određivao, šta su čije obaveze, u odnosu na zaposleno osoblje u zatvoru?

27
28
29
30

- 1 O: Jeste.
- 2 P: Rekli ste da ste bili zadovoljni radom gospodina Tauza, da li je bilo
3 neke promene u odnosu na rad prethodnog zapovednika straže?
- 4 O: Pa bilo, gospodin Tauz je bio dosta str...strožiji u odnosu na stražare i
5 ako bi se desio neki incident, u pravilu me je odma' obavješt... obavijestio o tom
6 incidentu.
- 7 P: Kada biste Vi dobili informaciju o incidentu, šta je bio Vaš posao, Vaša
8 dužnost, i šta je bila dužnost drugih?
- 9 O: Moja dužnost je bila da pokrenem disciplinski postupak protiv lica koje...
10 protiv kog je načelnik podneo prijavu da je prekršio kućni red i zakon.
- 11 P: Da li je bilo takvih disciplinskih postupaka dok ste Vi bili upravnik
12 Okružnog zatvora Knin?
- 13 O: Jeste, bilo ih... i možda oko 10.
- 14 P: Zbog kakvih prestupa su vođeni ti disciplinski postupci, sećate li se,
15 možete li nam reći? Ne mislim na imena ljudi, ako se toga ne sećate, nego da nam
16 opišete prekršaje, prestupe.
- 17 O: Pa, bilo je uglavnom nedolazak redovito na svoju smenu i...i prekot...
18 prekomerna upotreba sile. To su bili uglavnom razlozi, mogô je se desiti neki drugi
19 da -
- 20 P: Kako su se okončavali ti prekršaj... disciplinski postupci? Kakve su
21 mogućnosti postojale i šta ste Vi činili?
- 22 O: Pa ovako, postupak je bio... nisam rekao, zaboravio sam da kažem, znači,
23 upravnik zatvora je imenovao disciplinsku komisiju sa predsednikom, znači,
24 predsednika te disciplinske komisije. Što sam ja isto uradio. I disciplinska
25 komisija vodila, znači, postupak protiv tog lica. Međutim, upravnik je, ako je bio
26 nezadovoljan sa rješenjem te komisije, upravnikova je zadnja - šta bi se reklo kod
27 nas - zadnja je reč bila upravnikova. Znači, upravnik je donosio konačno rješenje.
- 28 P: Možete li nam reći, oprostite -
- 29 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kada kažete upravnik, onda tu mislite na
30 sebe? Kad kažete ako upravnik nije zadovoljan odlukom disciplinske komisije,

- 1 onda tu mislite na sebe? Vi ste bili u to vrijeme, zar ne, upravnik?
- 2 O: Da, da. Da, časni Sude.
- 3 G. MILOVANČEVIĆ:
- 4 P: Kakve su bile mere moguće, po važećim propisima, mere koje se
- 5 izriču u disciplinskom postupku i kakve ste izricali mere? Da li ste, prvo,
- 6 izricali mere?
- 7 O: Pa, bila je mjera, znači, opomena, pa je bila mjera finansijska,
- 8 znači, odbijanje procentualno od plate, bilo je mjera, znači, suspenzija,
- 9 privremeno udaljavanje sa posla i bilo je mjera otkaza, znači, krajnje...
- 10 zavisno od prekršaja... snage prekršaja koju je poj... koju je počinio.
- 11 P: Da li ste izricali sve ove vrste mera, sećate li se toga?
- 12 O: Kako da ne.
- 13 P: Hvala. Malopre ste, kao jedan od disciplinskih prestupa zbog
- 14 kojih su vođeni, odnosno povrede... kao jedno od povreda pravila službe zbog
- 15 kojih su vođeni disciplinski postupci, naveli prekomernu upotrebu sile.
- 16 Sećate li se toga?
- 17 O: Da.
- 18 P: Šta to znači "prekomerna upotreba sile", u Okružnom zatvoru Knin
- 19 ili bilo kom okružnom zatvoru?
- 20 O: Pa, Zakon o izvršenju krivičnih i prekršajnih sankcija je...
- 21 glasilo je u tom zakonu da stražar može upotrebiti silu prema pritvorenom
- 22 licu samo onda kad ovaj pruža otpor. Znači, fizički otpor i...i...i nikako
- 23 drukcije stražar nije smeo da primjenjuje silu prema pritvorenom licu.
- 24 P: Hvala. Da li ste se Vi pridržavali takve odredbe zakona i da li
- 25 su to činili Vaši zaposleni?
- 26 O: Ja apsolutno jesam, a i većina zaposlenih. Onaj ko nije, taj je
- 27 bio disciplinski gonjen.
- 28 P: Govorili ste o mogućnostima suspenzije. Šta je značila suspenzija,
- 29
- 30

1 na primer, zatvorskog stražara?

2 O: Pa, suspenzija je značila privremeno udaljavanje sa posla i, znate
3 kako, onda se posle gledalo šta se... šta se može uraditi. Da li, ako ima drugo
4 rješenje, a znate, ako imate drugog stražara koji nije bio... koji traži posao, nema
5 posao, onda bi ga primili, a ovaj bi dobio otkaz. Znači, sve je bilo po... a ako nije
6 bilo drugog rješenja, ovaj bi posle dva-tri, nekad i šest mjeseci bio vraćen na
7 posao, pod uslovom da to više ne radi, takva... djela.

8 P: Da li ovo što ste nam rekli znači da je bilo kakvo maltretiranje lica
9 koja su u zatvoru, po bilo kom osnovu, bilo apsolutno zabranjeno?

10 O: Apsolutno je bilo zabranjeno. Tražilo se samo... od stražara se samo
11 tražilo da postupaju po tom pravilniku o kućnom redu i Zakonu o izvršenju krivičnih
12 sankcija.

13 P: Da li je Vaše postupanje u Okružnom zatvoru u Kninu kontrolisao neko od
14 međunarodnih institucija ili organizacija?

15 O: Kako da ne. U to vreme, već 1992., početak 1992. godine pa stalno
16 dalje, maltene svake nedelje u zatvor su dolazili predstavnici Međunarodnog crvenog
17 krsta.

18 P: Da li su predstavnici Međunarodnog crvenog krsta posećivali zatvorenike
19 i da li su... i zarobljenike? Jesu li imali mogućnost da sa njima razgovaraju?

20 O: U svakom momentu su imali mogućnost da s njima razgovaraju. Ponekad bi
21 došli najavljeni, ponekad nenajavljeni, međutim, mi smo im u svakom momentu, znači
22 kad su došli, mi bi im omogućili, i razgovor se odvijao tako da nije bio prisutan
23 niko od zaposlenih u zatvoru. Znači, oni mi imali... mogli su imati kontakt sa
24 zatvorenim licima bez prisustva bilo koga iz... od osoblja Okružnog zatvora.

25 P: Da li su predstavnici, na primer, Međunarodnog crvenog krsta Vama, kao
26 upravniku Okružnog zatvoru u Kninu, dostavljali izveštaj ili nalaz o onome što su
27 našli u toku posete, i da li je bilo tu nekih pritužbi, sećate li se toga?

28

29

30

1 O: Pa, oni bi uglavnom po završetku, znači, razgovora sa...sa tim licima, oni bi
2 posle toga došli kod upravnika, odnosno kod mene bi došli u kancelariju, i sa mnom
3 razgovarali usmeno, nikad nisu pismeno dostavljali primjedbe il' nešta, ali usmeno su mi
4 obaveštavali svoje primedbe.

5 P: Da li je bilo primedbi, o čemu se radilo?

6 O: Pa, primedbe su se svodile.. maltene sve priredb.. primedbe su sve svodile na...na
7 materijalno stanje. Znači, ja sam teško mogô njima dokazati da.. što se higijene tiče i
8 toga da...da tako i sav ostali narod, znači, mi nismo imali neka sredstva velika na
9 raspolaganju tako da smo svi mo...morali malo da se, ovaj, ograničimo na potrošnju.

10 P: Da li to znači da su njihove primedbe bile upravljene na higijenu, na
11 problematiku higijene?

12 O: Pa, uglavnom na hijeg...hih...higijenu. Recimo, ako su.. ako su zatvorenici imali
13 pravo kupati se dva puta nedeljno, oni bi tražili čet'ri, međutim, znate, nije.. nije isto
14 imati dva bojlera u zatvoru ili...ili...ili pet. Znači, nismo imali tehničke mogućnosti da n..
15 ponekad, nekad smo mogli da udovoljimo njihovim zahtjevima ako s... ako smo mogli.

16 P: Molio bih da pogledamo *exhibit* broj 905, dokaz broj 905. Ako možemo gornji levi
17 ugao da...da...da približimo, da svedok može to da pročita. Da li vidite o kakvom se dokumentu
18 radi, gospodine Plejo?

19 O: Ovo je spisak radnika Okružni zatvor Knin i njihova zvanja.

20 P: Hvala Vam.

21 O: Tu su, znači, spisak radnika.

22 P: Ovde se u rubrikama - samo molim da se omogući da se vidi i kraj sâm dokumenta,
23 dakle, kompletan dokument - kao zvanja se na... pominju: nadzornici straže - pod I, pod II -
24 stariji stražari, pod III - stražari, pod IV - stražari pripravnici i pod V - milicionari.
25 Da li to vidite pred sobom?

26 O: Da, da, da, vidim.

27 P: Da li o...ova zvanja odgovaraju onim radnim mestima koja su postojala u
28 Okružnom zatvoru Knin, kada ste Vi bili upravnik?

29 O: Da, ovo su sve lica koja su radila u...u Okružnom zatvoru Knin. S tim što...što
30

1 gore su znači dov... stražari, pa idu stražari pripravnici. Znači ovo s...
2 ponavljam ono malopre što sam rekô, kol'ko nam je trebalo ljudi da toliko se
3 nije javilo stražara.

4 Onda su ovdje, pod rubrikom IV, stražari pripravnici, znači oni
5 imaju srednju stručnu spremu, ali nisu imali zvanja, nisu završili stručni
6 ispit, znači, kurs za zvanje stražara. A...a pod brojem V, to su lica koja su
7 radila u Hrvatskoj na poslovima policajca i isto su istjerani iz hrvatskih
8 gradova. Ovaj, recimo pod brojem 1, on je istjeran iz Zadra, Kusalo Vujo.

9 I oni su se javili - isto tako kao i ovi gore - oni su se javljali i
10 izrazili želju da bi radili u zatvoru, u Okružnom zatvoru u Kninu. I ja sam
11 smatrao da je srodnije i prirodnije da u radni odnos primim policajca, jer
12 ipak ima neko iskustvo više nego ovi ljudi pod rednim brojem IV, tako da sam
13 se prije odlučivô da u radni odnos primim policajca nego, recimo, stolara.

14 P: Hvala.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovoga dana, 19. oktobra 1992., da
16 li ste Vi redovno radili na tom mjestu? Jeste li još uvijek bili upravnik?

17 SVJEDOK: Kod datuma, izvinjavam se, časni Sude?

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Devetnaestog oktobra 1992. Ako
19 pogledate prvu stranu ovog dokumenta, tu stoji "Republika Srpska Krajina,
20 Okružni zatvor Knin, 19. oktobar 1992." Da li ste toga datuma Vi još uvijek
21 bili upravnik?

22 SVJEDOK: Moguće da jesam, negde u to vreme sam i prestao da budem
23 upravnik, to smo preskočili. Znači ja sam... ja sam negdje, možda u...u trećem-
24 četvrtom mjesecu 1992.godine je došô jedan upravnik, znači, mi smo našli
25 rješenje za upravnika, on se zvao Kukavica Nikola, ja to nisam rekao, on je
26 radio u zatvoru u Lepoglavi. Sad se nadovezujem na ono kad sam rekao ministru
27 da nisu moje pretenzije da budem upravnik zatvora i mi smo našli rješenje.

28

29

30

1 Došao je gospodin Kukavica Nikola, on je bio upravnik zatvora u
2 Lepoglavi. Međutim, on je posle mesec-dva dana otišao, mislim da mu je ćerka
3 bila negdje u Srbiji i našao je neki stan i ne znam šta je bio razlog. On je
4 otišao i ja sam... ponovo me ministar zamolio da budem vršilac dužnosti do
5 izbora novog, sledećeg upravnika.

6 Tako da jedan period 1992.godine, znači možda negdje od... od marta
7 meseca 1992., aprila pa do... sam bio vršilac dužnosti negde do...do osmog
8 meseca 1992. A tek u osmom negde mesecu, mislim u osmom mesecu negdje da
9 se pojavljuje, da se... na moje mjesto dolazi Ljubojević Nikola.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prvi je bio Nikola Kukavica, a
11 sada je Nikola Ljubojević je l' tako?

12 SVJEDOK: Jeste.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja ovo spominjem, gospodine
14 Milovančeviću, zato što ne vidim ovdje da je na ovom spisku spomenut
15 upravnik. A ovo je spisak zaposlenih u Okružnom zatvoru Knin, a ne spominje
16 se upravnik, ne spominje se to ni kao radno mjesto ni kao lice koje je tu
17 zaposleno i to je jedini razlog zbog kojeg sam pitanje postavio.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude, ako može biti od pomoći časnom
19 Sudu, u srpskom jeziku se neki put pravi razlika između radnika i
20 zaposlenog. Ovo je spisak radnika, a upravnik je zaposleni, ali on je
21 rukovodeća funkcija, pa ne spada u radnika. To je mala jezička razlika, ali
22 to može biti razlog za ovu situaciju. Ne znam koliko Vam to može pomoći. Ako
23 dopustite, ja bih nastavio sa ispitivanjem svedoka.

24 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Znači da, zaposlenik -

25 PREVODITELJ: Prevodilac se ispričava, ali mikrofona je -

26 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Prema tome, nadzornici i
27 stražari - kao gospodin Ilija Tauz - bi se smatrali radnicima, a ne
28 zaposlenicima. Gospodine Milovančeviću ili Vi, gospodine svjedoče, možete li
29 odgovoriti na to pitanje?

30

1 SVJEDOK: Pa, mogu ja. Već sam ranije rekao, upravnik, znači,
2 upravnik se imenuje, upravnik je funkcija, a svi ostali su zaposleni i može
3 se reći i radnici.

4 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Nije to moje pitanje. Moje je
5 pitanje ovo - znači, ovaj načelnik straže, mislio sam na Iliju Tauza koji je
6 broj 1 na ovom spisku, još ga možemo vidjeti na ekranu - moje je pitanje: Da
7 li je taj načelnik straže, da li je to radno mjesto u tom slučaju radno
8 mjesto radnika ili zaposlenika? Znae tu razliku?

9 SVJEDOK: I radnik i zaposlenik, tako bi s... to je po meni isto.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Za Vas izgleda da je isto, ali
11 Vi niste pravnik. To je pitanje radnog prava, naravno, ja nisam želio Vama
12 da postavim pravno pitanje, ali to nije uobičajena razlika. No, i u mojoj
13 zemlji mi isto tako imamo tu razliku između zaposlenih i radnika, a u drugim
14 zemljama su to reformisali tako da sve zovu zaposlenima. Ta se razlika u
15 svakodnevnom životu obično i ne pravi, tako da vjerovatno i ne možete da mi
16 odgovorite na to pitanje, zar ne?

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li sada postaviti jedno
18 drugo pitanje? Gospodine Plejo, Vi ste naveli da je Jovica Novaković bio
19 načelnik straže do kraja 1991. i da ga je zamijenio Ilija Tauz, ali on je
20 ovdje naveden zajedno sa Ilijom Tauzom u oktobru 1992. i obojica su navedeni
21 kao nadzornici straže. Znači, on u stvari nije zamijenio Jovicu?

22 SVJEDOK: Časni Sude, niste, zamijenili ste malo. Ovdje piše nadzornici,
23 to su zvanja. Znači, zvanja, to su... zvanja, znači, kao policajac I klase ili kao
24 koman... otkud znam kako sad kod vas to ide, ali načelnik od ova tri, znači,

25
26
27
28
29
30

1 uglavnom se bira načelnik od nadzornika. Može nadzornika da bude i 50 u
2 većem zatvoru, ali jedan od tih nadzornika se bira za načelnika. To nije
3 isto, nadzornik i načelnik, koji je najbolji uglavnom se bira, na mjesto
4 načelnika se postavlja.

5 Ovdje piše dobro, nadzornici straže, to su zvanja, činovi.

6 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A načelnik ovih nadzornika,
7 njega je birao ministar pravde?

8 SVJEDOK: Da.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete me ponovo ispraviti, ali
10 niste li rekli da, nakon što ste se požalili ministru da Jovica Novaković
11 treba da bude otpušten, da ste onda tražili nekoga ko će ga zamijeniti, da
12 je Ilija Taus bio otpušten u Hrvatskoj i da je on imao iskustva i Vi ste
13 njega potražili i doveli ga da zamijeni Jovicu Novakovića? Zar niste to
14 rekli?

15 SVJEDOK: Časni Sude, ja sam rekao da nisam bio zadovoljan i on je
16 smenjen, Jovica Novaković je smenjen sa ovog mjesta, čak je neko vreme bio
17 suspendovan, a imenovan je Taus Ilija. I, Novaković Jovica je kasnije
18 vraćen, ali na niže radno mjesto.

19 Znači, nije više nikad bio načelnik, načelnik zatvora. On je vraćen
20 na posao, ali na niže radno mjesto i nikad više nije bio načelnik zatvora. A
21 ja nisam mogao ova njihova zvanja - znači, činove njihove - ja nisam mogao
22 njemu da oduzmem čin ili...ili da mu stavim veći, to je on stekao taj čin u
23 školi.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da se unakrsno ne razumijemo.

25
26
27
28
29
30

1 Moje razumijevanje Vašeg iskaza je bilo da je Jovica Movaković bio
2 načelnik straže sve dok - Vi, Vašim riječima ste rekli - do kraja 1991. ili
3 početka 1992., je li tako?

4 SVJEDOK: Tako je.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] I, Vi ste rekli da, pošto niste
6 bili zadovoljni s njim, on je bio otpušten, a onda ste potražili zamjenu i
7 našli ste da je Ilija Tauz napustio svoj posao u Hrvatskoj - ne znam da li
8 je bio otpušten ili je dao ostavku, pa sam zato to rekao - i onda ste njega
9 doveli. Jesam li tu u pravu?

10 SVJEDOK: Tačno ste u pravu, samo što nisam rekô da j... Novaković
11 Jovica bio otpušten, nego je bio smjenjen sa mjesta načelnika zatvora. I bio
12 je jedno vreme suspendovan i posle je vraćen na niže radno mjesto, a nikad
13 više nije bio načelnik zatvora. Ovo ovdje što se pojavljuje, ovo su zvanja
14 možda za plate ili za nešto, ovo su samo nadzornici, vidite gore pod rednim
15 brojem I piše "nadzornici straže", a ne "načelnici straže". Načelnik straže
16 je samo jedan, a...a...a to je uglavnom obavljô ulogu neko od nadzornika koji je
17 bio najbolji.

18 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A kada ste rekli načelnik
19 zatvora, tu ste mislili načelnik straže, zar ne? Samo trenutak.

20 SVJEDOK: Da, da, da, to je samo, to je samo zamena teza, znači,
21 načelnik straže je on ili načelnik zatvora, svejedno, to je isto.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da ponovo pokušam postaviti
23 pitanje. Da vidimo ovako, kada je Jovica zamijenjen kao načelnik straže, on
24 nije bio otpušten, da li je to ono što kažete?

25 SVJEDOK: Nije bio otpušten, samo je... jedno vreme je bio suspendovan i

26
27
28
29
30

1 kasnije je dobio radno mjesto, al' ne više vid... tako visoko, nego niže radno
2 mjesto. Znači, nije više bio načelnik straže, bio je... radio je na poslovima
3 nižim.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu, možete nastaviti,
5 gospodine Milovančeviću. Još uvijek nisam našao ono što tražim.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

7 P: Probaćemo da dođemo do jednog odgovora, gospodine Plejo. Ove
8 oznake pod rimsko I, II, III, IV i V, da li su tu... to oznake zvanja ili
9 opisi pojedinih funkcija u zatvoru, da tako nazovem?

10 O: To su zvanja, to su činovi; znači, kao u vojsci šta ima general,
11 pukovnik, znači, po vertikalni to su činovi, zvanja -

12 P: Hvala vam, dovoljno je, dovoljno je. Pod rimsko I, nalaze se
13 nadzornici straže, vidite to?

14 O: Da.

15 P: Vidite da se tu nalaze tri imena. Da li ova činjenica, što je
16 gospodin Novaković Jovica pod rednim brojem 3 naveden kao nadzornik straže,
17 znači da je on načelnik zatvora?

18 O: Ne znači.

19 P: Ko je bio načelnik zatvora 'mesto njega?

20 O: Tauz Ilija.

21 P: Da li ovo znači da se jedan od ova tri načel...nadzornika straže,
22 odlukom ministra pravde, izabere za načelnika straže?

23 O: Upravo tako.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam. Ne znam da li sam nešto pomogao, časni Sude, ali drugačije ne vidim
2 kako bih to izveo.

3 O: Ako mogu?

4 P: Izvolite.

5 O: Ako mogu, časni Sude, načelnik straže - pa, nećete ga valjda birati od ovoga..
6 nećete ga postavljati od ovog stražara pripravnika, valjda ćete ga ne... od nekoga ko ima
7 najviše zvanje imenovati. Mislim da...da Vam može biti jasno sad.

8 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja bih želio da postavim pitanje o jednoj
9 stvari koja mi još nije sasvim jasna. Mi smo govorili o vremenu kad ovaj dokument još nije
10 bio pokazan, mislim da je to bilo negdje krajem avgusta 1992. Vi ste objasnili da u to
11 vrijeme možda Vi lično više i niste bili upravnik zatvora. Možete li da nam objasnite da li
12 ste napustili to radno mjesto i nikada se više niste vratili na radno mjesto upravnika ili
13 na neku drugu funkciju u tom zatvoru, ili je to bio samo neki kratkoročni problem, a onda
14 ste nastavili tamo da radite?

15 SVJEDOK: Ne časni Sude, ja sam malopre Vama rekô da sam tražio od ministra da
16 nađe, da moje pretenzije nisu da budem upravnik zatvora. Ja sam njemu rekô da nađe
17 rješenje, da nađe neko... osobu koja će biti upravnik zatvora. I...i to se dogodilo negdje
18 1992. godine, možda u martu ili aprilu. Na mjesto upravnika zatvora je doved.. imenovan
19 čovjek koji je.. Kukavica Nikola se zvao. Mogu da nastavim?

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da, onda ste objasnili o ovom periodu kada ste
21 bili vršilac dužnosti upravnika negdje do avgusta - _

22 SVJEDOK: Da, negdje za -

23 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] I onda nastavite, za preostali dio perioda,
24 šta je bilo?

25 SVJEDOK: Znači, kad je taj napustio, Kukavica - kad je otišô, iz nekih razloga
26 je napustio, otišô - mene je ministar opet imenovao za... u stvari, zamolio me da jedan
27 period dok ne nađe drugo rješenje da još budem vršilac dužnosti upravnika zatvora. I
28 onda sam opet bio 2-3 mjeseca vršilac dužnosti i kad je došô Ljubojević Nikola, onda
29 više nisam bio upravnik, imenovan je Ljubojević Nikola na mjesto upravnika.

30

1 To je bilo negdje možda deveti... avgust, deveti, deseti mjesec 1992.godine.

2 Od tada radim kao voditelj matične evidencije.

3 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] U istoj instituciji?

4 SVJEDOK: Je, u istoj, da.

5 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Koliko dugo ste taj posao
6 obavljali?

7 SVJEDOK: Do 4.avgusta 1995.

8 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala, izvolite nastavite. Ovime
9 smo uštedjeli na vremenu, zato sam postavio sada ovo pitanje, jer je
10 povezano sa drugima. Da... ja sam završio.

11 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li u ovom dokumentu piše
12 da Jovica Novaković je bio razrešen svoje dužnosti, odnosno, da mu je snižen
13 čin i na koji čin, na koji položaj je stavljen?

14 SVJEDOK: To ne piše u ovom dokumentu, ovo je dokument samo spisak
15 radnika po zvanjima, a u ovom dokumentu ništa ne piše ko radi na kojem
16 radnom mjestu.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A na koji čin je on
18 postavljen, odnosno, snižen mu je čin na koji nivo? Rekli ste da je
19 suspendovan i da se vratio na posao. Dakle, da ponovim svoje pitanje. Da je
20 jedno vreme bio suspendovan i da je onda degradiran, niste li to rekli - da
21 je ražalovan - pa me interesuje na koji čin, koji čin mu je dat, bio je
22 ražalovan?

23 SVJEDOK: Časni Sude, ja sam već objasnio da...da ja njemu ne mogu ni
24 povećati ni smanjiti čin, ali mogu unutar zatvora ja da ga postavljam na ne...
25 radno mjesto i ja sam mu dao drugo rad... znači, nije više bio načelnik
26 zatvora, nego je bio radio na nižim poslovima.

27

28

29

30

1 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu, razumem. Na kom je
2 položaju, nižem položaju, sada bio?

3 SVJEDOK: Pa, na nadzornik, možda je vodio jednu grupu ili kad je
4 trebalo ići na Sudu tamo nešto da...da se, ovaj, il' tako... koji je opis
5 poslova u skladu sa svojim činom, al' nije bio nikad više načelnik zatvora u
6 Kninu, okružnog.

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Puno Vam hvala.

8 G. MILOVANČEVIĆ:

9 P: Možete li nam reći, kakav je bio kućni red u...u zatvoru? Kad...kada
10 se ustajalo, šta je bilo sa obrocima, šta je bilo sa kupanjem, sa lekarskom
11 negom? Da vam ne postavljam...

12 O: Dobro.

13 P: ...pet-šest pitanja, ako možete kratko nam to opišite.

14 O: Pa, to je upravo ovo propisivô kućni red. Znači, bilo je
15 ustajanje ujutro u 6 sati, bio je doručak u 7, znači, bila su 3 obroka
16 dnevno: doručak, ručak i večera. Obroci su bili kao i svima ostalima, znači,
17 iz... kao i za zaposlene. Kupalo se, kol'ko se ja sjećam, dva puta nedeljno su
18 imali pravo na kupanje. Lekar je isto dolazio povremeno, znači, mislim da je
19 najpre dolazio dva puta u toku nedelje lekar, kasnije se zaposlila i
20 medicinska sestra koja je bila po čitav dan prisutna tu.

21 Ukoliko bi lekar procenio da...da samo neku prepíše terapiju, daje
22 neke tablete, onda bi on to i uradio, ako je bilo potrebno da se neko lice
23 vozi u bolnicu, lekar je to određivô i to lice je odma' odveženo u bolnicu.

24 P: Hvala Vam. Jedno pitanje za Vas. Da li ovo što ste rekli znači da
25 zatvorenici nisu sami spremali hranu, nego ima je ona obezbeđivana?

26

27

28

29

30

- 1 O: Njima je obezbeđivana hrana.
- 2 P: Gde se kuvala ta hrana i ko je sve koristio tu hranu?
- 3 O: Pa, ispočetka smo hranu dobivali kako od koga. Mi smo molili -
- 4 pošto smo mi bili nezavisna ustanova - molili smo nekad vojsku da nam daje
- 5 hranu, nekad smo molili MUP, a kasnije smo svoju kuhinju, znači, oformili
- 6 svoju kuhinju i znam da je u radni odnos primljeno - čini mi se - dve
- 7 kuvarice i osposobljena je kuhinja i...i tu se spremala hrana. Spreмали su je
- 8 ljudi profesionalci, znači, profesionalni kuvari.
- 9 P: Hvala. Kakve su uniforme imali zatvorski stražari?
- 10 O: Pa, uglavnom... uglavnom bi bili u svojim, znači, u svojim u kojem...
- 11 u kojima su... jer mi nismo bili toliko materijalno sposobni da njima neke
- 12 posebne uniforme kupimo -
- 13 P: E, hvala Vam, oprostite, mogu Vas prekinuti? Rekli ste nešto što
- 14 može da zbuni kao odgovor. Kaže... pitao sam Vas kakve su uniforme imali
- 15 stražari, a Vi ste rekli: "...uglavnom u svojim". Šta to znači?
- 16 O: Pa, to znači da su u onoj c... u robi u kojoj su bili u momentu
- 17 pritvaranja, znači, kad su dolazili u zatvor, u kakvoj robi su došli u
- 18 takvoj bi i boravili u zatvoru.
- 19 P: Hvala Vam, sad vidim da ste drugačije razumeli moje pitanje. Ja
- 20 sam vas pitao dakl... ne kakve su uniforme imali zatvorenici, nego stražari.
- 21 Oprostite.
- 22 O: Stražari su imali plave uniforme, uglavnom su to uniforme bile
- 23 kao i pre rata koje su nosili zatvorski stražari.
- 24 P: Hvala. Da li su te uniforme bile identične uniformama
- 25 milicionera?
- 26 O: Nisu bile identične.
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: Vi ste bili jedno vreme i referent matične evidencije. Da li to
2 znači da je zatvor imao matičnu evidenciju?

3 O: Kako da ne, jeste.

4 P: Šta je pritvorenik, ili lice koje se nalazi u prostorijama
5 zatvora, moralo da ima od dokumentacije? Da li je moralo nešto da ima?

6 O: Lice je moralo imati rješenje, znači, nadležnog Suda koji je
7 donje... morô je neko da pokrije njego... ovaj, boravljenje u zatvoru. Znači,
8 ako je u pitanju prekršaj, onda bi uglavnom opštinski sud sa prekršaje
9 donosio rešenja. Ako su u pitanju krivična djela, onda je okružni sud u
10 Kninu... opštinski sud, kako ko, donosili su rješenja o pritvoru. Al'
11 uglavnom, svako lice je moralo imati rešenje, koje je boravilo u pritvoru u
12 Okružnom zatvoru Knin.

13 P: Ko je odlučivao da li će neko biti u prostorijama Okružnog
14 zatvora u Kninu?

15 O: Odlučivali su sudovi.

16 P: Da li ste Vi mogli da primite u zatvor ili da ga pustite iz
17 zatvora samoinicijativno?

18 O: Ne, nikad to nismo mogli. Mi smo praktikovali u zatvor primati
19 samo na osnovu rješenja nadležnog suda i isti taj sud kad donese odluku o
20 ukidanju pritvora, onda bi mi pustali /sic/ na slobodu.

21 P: Hvala. Pomenuli ste različite kategorije lica. Rekli ste: neki
22 ljudi koje je osudio sudija za prekršaje, pa ljudi u istrazi, pa osuđena
23 lica; danas smo pominjali zatvorenike, jesu li svi ovi ljudi bili zajedno u
24 zatvoru?

25 O: Ne, mi smo praktikovali uvje... postojale s... tri grupe lica lišenih
26 slobode. I mi smo nastojali da odvojimo te tri grupe i... ne nastojali,

27

28

29

30

1 nego tako smo praktikovali. Znači, prekršajno kažnjena lica su bila na
2 jednom delu. Krivično gonjena lica su bila na drugom delu i ratni
3 zarobljenici, znači hrvatske nacionalnosti, su bili na trećem delu. To smo
4 praktikovali.

5 P: Hvala Vam. Da li to znači da ove tri grupe lica nisu mogle ili su
6 mogle da se međusobno sreću, da imaju kontakt?

7 O: Nisu mogle da se međusobno sreću.

8 P: Hvala. Da li ste, kao referent matične evidencije radili
9 izveštaje - davali podatke, dakle - o licima koja se nalaze u pritvoru i o
10 stanju matične evidencije? Na primer, Ministarstvu pravosuđa i uprave?

11 O: Da, uglavnom bi se radili nekad mesečni ili godišnji izveštaj.
12 Taj godišnji izveštaj je bio onako, proš... širi malo i obuhvatô je sva lica
13 koja su boravila u tom zatvoru i... po kom osnovu, itd.

14 P: Kažete, godišnji izveštaj referenta matične evidencije bi bio
15 širi i obuhvatao je sve podatke. A otkuda vama ti podaci? Na osnovu čega ste
16 Vi pisali takve izveštaje?

17 O: Pa, ja sam imao knjigu, znači, svaki... svako onaj ko je bio
18 priveden u Okružni zatvor u Knin imao je svoje rješenje i ja bi' ga upisivô
19 u knjigu matične evidencije. Znači, ime i prezime, znači, sve ostalo i
20 rešenje tog i toga suda i... tačno se navelo ko je izdô rješenje za privor,
21 sve ostalo je bilo -

22 P: Hvala, hvala. Da li su ti akti suda, rešenja suda, naznačavala i
23 oznaku krivičnog dela, kaznu...

24 O: Da.

25 P: ...i ostalo?

26 O: Da, da.

27

28

29

30

1 P: Hvala. Molim Vas da pogledamo *exhibit* broj 908. Da li
2 prepoznajete - pardon - da li prepoznajete ovaj dokument? Ako može malo samo
3 da se uvećiča, primakne.

4 O: "Izveštaj referenta matične evidencije za 1994. godine" Ja
5 pretpostavljam da je to taj izvještaj o kojem pričamo i mora da je moj, samo
6 ne... morao bi' da vidim na kraju potpis.

7 P: Hvala. Molim Vas da pogledamo stranu 3 na B/H/S-u ili poslednju
8 stranu ovog izveštaja, ako je u pitanju engleski prevod. To je strana na
9 B/H/S-u koja nosi oznaku 6267. To je 2. strana, još jedna strana iza. To je
10 2. strana, a ja sam tražio 3., molim Vas. Ovde se nalazi na kraju datum, sa
11 leve strane, i sa desne strane ime i potpis lica. Možete nam pročitati šta
12 tu piše?

13 O: To je "Knin, 32.12.1994. godine, referent matične evidencije
14 Plejo Stevo" i moj potpis ispod.

15 P: Hvala Vam. Da li znači ovo da ste Vi sačinili ovaj izveštaj?

16 O: Sasvim sigurno.

17 P: Hvala. Na vrhu ove strane piše da "u Okružnom zatvoru u Kninu u
18 toku 1994., od strane lica lišenih slobode nije bilo slučaja
19 samopovređivanja, takođe ni slučajeva ubistva, kao ni samoubistva. Niti je
20 bilo slučajeva bjek...bekstva." Jeste li Vi mogli imati - kao referent matične
21 evidencije - uvid u ove podatke?

22 O: Da.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, na kojoj bi to
24 stranici bilo na engleskom?

25 G. MILOVANČEVIĆ: Čani Sude, oprostite Vi, molim Vas. To je odmah
26 iznad ovog potpisa; dakle, četiri ili pet redi iznad ovog potpisa tekst. To
27 bi trebalo da bude pretposlednji pasus, to su dve kratke rečenice. Paus
28 počinje rečima: "U Okružnom sudu...". To...to je pri samom kraju, "...u okružnom
29 zatvoru Knin, u toku 1994. godine".

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vidim da: "...nije bilo slučajeva
2 samopovređivanja 1994. godine u Okružnom zatvoru Knin, kao ni slučajeva
3 ubistava ili samoubistava." Je li to to?

4 G. MILOVANČEVIĆ: Tako je, časni Sude.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama.

7 P: Dakle, Vi ste rekli da ste mogli da imate uvid u ove podatke.

8 O: Pa, ja, mogao sam, da, tačno.

9 P: Da li se za Okružni zatvor u Kninu može reći da je ob...objekat
10 kratkotrajnog ili dugotajnog zatočenja sa ciljem mučenja, torture,
11 povređivanja ili čak ubijanja ljudi, samo zbog njihove nacionalnosti?

12 O: Ne može se reći, mislim da je Okružni zatvor već funkcionisao kao
13 pravi zatvor i nije bilo nekih značajnijih takvih slučajeva.

14 P: Hvala. Časni Sude, došli smo do samog kraja. Ja ću sutra imati
15 možda s... dva-tri pitanja kratka svega.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda da ih sada postavite? Znete
17 da sudija Nosworthy mora da ide.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam mislio, ja sam mislio da to nastavim sutra
19 jer pretpostavljam da će kolega tužilac imati pitanja i vi kao Sudsko veće.
20 To sam mislio da sugerišem, oprostite. Hteo sam da kažem dokle sam stigao i
21 da ću imati svega nekoliko pitanja sutra ujutro, a znam za obaveze... sutra.

22 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Jedno kratko pitanje. Šta mislite
23 kada kažete "to je bio regularan zatvor"? Da li znate za neke druge zatvore
24 za koje se to ne bi moglo reći? Šta, po Vama, znači jedan regularan zatvor?

25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: Ja nisam rekô regularan, ja mislim da je to pravi jedan
2 zatvor koji...koji je postojao u svim republikama. Za drugi zatvor nisam znao,
3 mislim da je to bio jedini zatvor na teritoriji kninske opštine. Mislim da
4 je još postojao okružni zatvor u...u Glini, okružni zatvor u Belom Manastiru
5 I...i u Glini je postojao kazneno popravni dom, znači, za osuđena lica. To su
6 ta tri z... okružna zatvora koja su funkcionisala, drugi zatvor nije mogô
7 postojati.

8 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] U redu, hvala.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Puno Vam hvala. Ovime je završen
10 pretres za danas. Sutra ćemo nastaviti u 9.00h ujutro.

11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

12 ... Sjednica završena u 13.46h

13 Nastavak zakazan za četvrtak

14 21. septembar 2006. u 9.00h

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30